

Előfizetés:
 Egész évre 16 K
 Félévre .. 8 K
 Negyedévre 4 K
 Egy hónapra
 1 K 40 f

TELEFON: Szerkesztőség .. 65-91
 Kiadóhivatal és nyomda 65-92

A HIR

A szerkesztésért felelős: **BRAUN SÁNDOR** főszerkesztő
 Megjelenik minden reggel ■ Kiadja A NAP Újságvállalat

Egy szám
2 Krajcár
 (4 fillér)
 Budapesten és
 a vidéken

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
VIII., RÖKK SZILÁRD-UTCA 9

I évfolyam * BUDAPEST, CSÜTÖRTÖK, 1907 OKTÓBER 17 * 43. szám

A HIR 43-ik száma:

ÁRULÁS!

Wekerle a Ház elé terjesztette a Kiegészítési törvényjavaslatokat. Minden soruk árulás. Mindent feladtak. Két százalékkal felemeltek a kvótát. Vége a magyar banknak

Alkotmánybiztosíték

amely nem biztosítja az alkotmányt. Andrassy négy törvényjavaslata

Uj közös ügyek

Pokoli sérelmek. Osztrák-magyar börze, osztrák-magyar bor

Titkok a király betegágya körül

Hivatalosan gyógyul, valóságban aggasztó az állapota. A király leányai atyjuknál

Nagy ülés a Házban

Wekerle leleplezte a Kiegészést. Utána önmagát

Izgalom a 48-as pártban

Nem kell a Kiegészés. Követelik az önálló bankot 1910-re. Apponyi kapacitál, érvel, — de hiába. Holnap Kossuth kezdi a leszerelést

Ujra horvát szó

Le kell tiporni az árulókat. A magyar nyelv meggyalázói. Ki a magyar törvényhozás házából!

Podmaniczky Frigyes

Halálán van. Unokaöccsét Pestre hívták

Rablótanya a Lánchid alatt

Elfogták a tetteseket

Egy anya kálváriája

Hét riport

Bródy Sándor regénye

Távirat. Telefon

Az eladott ország

Tulajdonképpen talán nem is érdemes elképedni és epeömlést kapni az egész országnak, olvasva a kiegészés hiradását, az ország egyszerű, de valóban mindenünket magába foglaló eladásának wekerlei módon nyugodt bejelentését. Nem érdemes elképedni, nem érdemes dühbe jönni, mert a mai képviselőházi reveláció után arra a meggyőződésre jutottunk, hogy a kiegészésben a kevesebb talán több lett volna, mint ez, ami már nem is sok, nem is mindenünk amink van, hanem még annak is az odaadása, amit rég lenyuzott már rólunk az osztrák: a bőrünknek. Igen, igen, jobb hogy így van, mert ezt a kiegészést, az országnak ezt a nyílt, teljes vásárravitelét nem szavazhatja meg, nem is fogja megszavazni a függetlenségi párt. Ebből a megegyezésből nem lehet törvény a negyvennyolcas párt mai szomorú állapota mellett sem.

Szinte fölösleges részletezni a Wekerle-Beck-féle megegyezésnek a pontozatait, áll az egész komplexumára a Goethe kissé variált igazsága: fogjátok meg, ahol akarjátok, mindenütt jogfeladást, érdekelalkuvást, szégyent, gyalázatot markoltok meg.

Elkezdődik a dolog a legszemérmetlenebb szójátékokkal. Nem vámközösségben állunk többé Ausztriával, hanem vámszerződésben. Ez annyit jelent, hogy a kutya marad a régi, csak a nyakán lesz a billog más. Mind a két állam külön-külön állapítja meg a maga vámtarifáját, de ennek a külön két tarifának hajszálig és fillérig egyezni kell egymással. Ez meg annyit jelent, hogy csinálhatunk amit akarunk, azzal a csekély kis korlátozással, hogy csak azt csinálhatjuk, amit Ausztria akar.

Menjünk tovább a szójátékok virágos mezején. A két állam ezentul külön-külön köt kereskedelmi szerződéseket, de ezeket a szerződéseket továbbra is csak úgy a közös külügyminiszter köti és továbbra is csak úgy, hogy mind a két állam részéről szoroson ugyanazonosoknak kell lenni a feltételeknek. Ez már kabaretszám és aki még tud nevetni ma is, az bátran nevethet rajta, úgy hogy kicsordul a könnye belé.

Hogy ezen bevezető akkordok után milyen részletek következnek, azoknak már a pusztas felsorolására is szinte megáll a toll minden emberséges kézben. Jogfeladás, szemfényvesztés, teljes behódolás az egész vonalon. A kvótát felemelik két százalékkal, nem kerülő uton, nem a közös kiadások és bevételek új elosztásának a svindlijével, hanem nemes egyszerűséggel és nyílt homlokkal, mert ehhez nekik van — homlokuk. A hirhadt annabergi csatlakozásnak abban a formában való megcsinálása pedig, ahogy azt ma Wekerle beadta a parlamentnek és az országnak, nemhogy valamelyes vivmány volna, hanem egyszerűen újabb mód Ausz-

triának arra, hogy ha akarja, tökéletesen megbénítsa a Poroszországgal való forgalmunkat. Mert kiépítik ugyan a második sinpárt és nagy kegyesen megengedik, hogy harmincnégy vonattal több közlekedjék ezentul a kassa-oderbergi vonalon, az eddigi hatvannál, de — csak annyiban, amennyiben az osztrák forgalom érdekei megengedik. Eddig az osztrák forgalom érdekei nem engedték meg még a hatvan vonatnak a közlekedését sem, akad-e Frimmnek olyan szorgalmas növendéke, aki elhiszi, hogy majd ezentul ugyanez az érdek megengedi a kilencvennégy vonat forgalmának a lebonyolítását? ebben az egész annabergi csatlakozásban tehát megint csak egy szójáték a vigasztaló. Az, hogy a harmincnégy új vonat száma klappol a kvóta mai percentjének a numerusával és a jövőből is busan fog bennünket emlékeztetni arra, hogy volt valaha a kvóta csak harmincnégy százalék is.

Az ugynevezett „magyar blokk“ titokzatos története marad továbbra is titokzatos. A legöregebb Frankl Leó sem tudná kiszámítani, hogy mikor és hány százalékos kamattal törlesztődik, a legelvetemedettebb hitelszövetkezet sem tudná a % hintadeszkáját úgy billegtetni, mint ahogy a kiegészésnek ez a passzusa billegtetni. Itt a valóság csak az marad, hogy a hadisarcot továbbra is fizetjük Ausztriának. Mert azt ugy-e méltóztatnak tudni, hogy ez a titokzatos és szürke nevű „magyar blokk“ semmi egyéb nem, mint a negyvennyolcadik szabadságharcnak a hadisarca? Amit nem Paskevics hajtott be rajtunk becsület szerint, hanem amit fizetünk Ausztriának még ma is és fizetni fogunk száz esztendő múlva is, mert akkor sem jár le. A függetlenségi és negyvennyolcas párt vajjon ezt a hadisarcot is meg fogja-e szavazni már többé nem is Ausztriának, hanem egyenesen a hatalmas Burgnak?

A bank. No, a bankkérdésben valóban nem csalódtunk. Ott megkaptuk teljes súlylyal azt, amire előkészítették bennünket. Semmi kikötés az önálló magyar jegybankra, még csak valami elvi kijelentés sem, hanem az a hitvány kifogás, hogy ez a kérdés nem aktuális, majd csak akkor lesz azzá, ha Bilinszki ur a szabadalom meghosszabbításának a révén úgy akarja. Akkor persze, üthetjük már bottal az önálló magyar bankot, mert ha egyszer megszavaztuk a közös vámterületet, az involválja a közös bankot és ha nem a kiegészés lejártával egy időre hosszabbítjuk meg a bankszabadalmat, akkor ez a szabadalom involválja, hogy — tovább is közös legyen a vámterület.

Tessék válogatni a gyönyörűségekből! Ez mind, de mind benne van az új kiegye-

zésben. És még hasonló jók is vannak benne fölös számmal. Annyi, de annyi, hogy már nem is érdemes sem dühöngeni, sem országos epeömlést kapni e miatt a „győzelem” miatt, mert ebből a kiegyezésből nem lehet törvény.

Vagy ha az lesz belőle, akkor egészen nyugodtan eltemetkezhetnek összes reményeink. Mert nemcsak a valóság halt meg, de a remény is...

DIADAL a Reichsrathban

Beck osztrák miniszterelnök betérjeszti a kiegyezést. Az érem osztrák oldala. Meg vannak elégedve

Bécs, október 16.

Beck osztrák miniszterelnök a Reichsrath mai ülésén betérjesztette a kiegyezést. Nagy meglepéssel számolt be a végzett munkáról és bár kimélteni igyekezett magyar kollegáját (erről úgy látszik megegyezett Wekerlével) kiérezett minden mondatánál az öröm, ami győzelme fölött érez.

Összehasonlítja a mai kiegyezést a Széll-Körber félével és kijelenti, hogy az eredményel nagyon meg lehet elégedve mindenki. Kifejti, hogy az eddigi állapot ingadozó volt, de a kiegyezés hosszú időre biztosítja a közönséget. Az új kiegyezés ugyan vámszerződést tesz a szövetség helyébe, de azért a vámvonat fölállításától nem kell tartani.

Rátér aztán a kiegyezés részleteire. Ezek közt, mint nagy osztrák vívmányt, lobogtatja a dalmát vasutat, amelyért ellenértékképpen a kassa-oderbergi vasut egy második vágányát kellett csak adni, de ezt úgy csinálták meg, hogy osztrák vasutvonalnak nem lehet kára belőle. Diadallal említi azt is, hogy sikerült a magyar kormányra ráparancsolnia, rendszabályozza meg a budapesti borszt, úgy ahogy azt az osztrák törvény kívánja.

A bankkérdésben elmondja azt a gyászosan ismert formulát, hozzáteszi azonban, hogy a közös bank érdekében ő nem szaladt a magyar kormány után. Ő nem igen törődött volna vele, ha a magyarok külön bankot is kapnak.

Ugy látszik tehát, hogy ebben a kérdésben a magyar kormány kétszeres áruulást követett el, mert nem vitta ki az önálló bankot, holott az osztrák kormány nem is igen ragaszkodott hozzá. Ezután még az osztrák kvóta leszállításáról szól, amelyvel dörgő tapsot aratott és ezzel befejezte a beszédét, amelyvel nagy sikert ért el az osztrák képviselőknél. A kiegyezési törvényjavaslat egyébként már a Reichsrath legközelebbi ülésének napirendjére van kitzúva.

A kormány levonja a konzekvenciákat. Ma délelőtt minisztertanács volt a Házban a miniszterelnök szobájában. Megbeszélték a helyzetet. Konstatálták a parlament hangulatát, keserves hangulatát és elhatározták, hogy a függetlenségi párt megnyugtására holnap az értekezleten Kossuth Ferenc nyilatkozni fog a kiegyezésről. Ki fogja jelenteni, hogy a kormány levonja a konzekvenciákat, ha nehézségeket gördítenek a kiegyezés elé. Szép, szép. De nem hiszük el.

Kossuth és a sajtószabadság. Az éjjeli ügyész, a darabont-cirkusz bohóca végleg le-tűnt, Kristóffy kreaturájának a fejét tegnap Günther taposta szét, ma Kossuth. A miniszterek is rájöttek végre arra, hogy a sajtószabadság szent és sérthetetlen és minden ellene intézett merénylet visszapatann arra, aki felemeli kezét ellene. A kereskedelmi miniszter ma rendeletet intézett az összes postahivatalokhoz, a melyben hatályon kívül helyezi a Posta- és táv-írdarendeleket 1898. évfolyamának 6-dik számában közzétett intézkedésnek harmadik és negyedik bekezdését, amelyek kikezdték a sajtószabadság egyik sarkalatos törvényét. A hivatalok az időszerű lapok sajtórendészeti köteles példányait ezentul nem tarthatják vissza, hanem a rendes módon kezelik és kézbesítik. Jó éjszakát éjjeli ügyész ur, menjen a pokolba!

ITÉLJEN A NEMZET!

**Kiegyezés
amely Ausztriát biztosítja, de
örök harc lesz a vége**

**Alkotmánybiztosíték
amely nem biztosítja az alkot-
mányt, csak a császárt**

Beszélő vádak

Elsápadt a kormány, amikor *A Hír* az emlékeztető szombati éjszakán leleplezte a bank-alku titkait. Jött a rosszmájú cáfolat s elmondta, hogy a két kormány szigorú titoktartást fogadott, lehetetlen tehát, hogy *A Hír* híradása igaz legyen. Egy-két nappal utóbb a dalmát vasutak elpredálásait vittük a nyilvánosság elé s végét vetettük annak a félhivatalos hazudozásnak is, hogy a kormány az annabergi csatlakozás körül megvédte az ország érdekeit. Ma nyilvánosságra került, Ausztria miatt nem lehetett többé titkolni, az árulás minden részlete. S valahány sora van, mind egekig harsogó bizonyosága annak a bűnös szellemnek, amely *Wekerle* Sándor vezetése mellett elkerítette az osztráknak *Kossuth* Ferencet, gróf *Apponyi* Albertet, a függetlenségi pártot s ha ideje korán nem tér észre, az országot is.

De egyéb érdekes dolgokat is bizonyít a kiegyezés. Bizonyítja azt, hogy ime, *A Hír* minden jelentése a bankról, a vasutak elpakálásáról, a kvótának fölemeléséről szingizság volt s a hazug és rágalmozó — mint mindig — most is a félhivatalos cáfológép volt. Hazudozzék szépen tovább, ha azt hiszi, hogy hasznára válhat vele a kormánynak és a rendszernek, amely a függetlenségi tábor lejárását, kipusztítását írta fekete-sárga zászlajára. *A Hír* halad tovább a maga útján és napról-napra újra és újra tépi széjjel *Wekerle*ék hazugság-váráit.

Az ország nem vállalta a *Badeni-Bánffy* kiegyezést s a nemzet többsége sulyosnak és elfogadhatatlannak találta a *Széll-Körber* békét. Pedig ez a két kiegyezés minden büne mellett is előnyösebb volt, mint a *Wekerle-Beck* megállapodása. A számok beszélnek. *Ötvenöt-hatvanmillió* koronát fizetünk készpénzben az osztráknak azokon a milliókon kívül, amiket az eddigi kvóta mellett kell beszovaltatnunk s kaptuk érte a közös vámterületet újabb tíz esztendőre s kaptuk azt a kötelezettséget, hogy a bank-közösséget nem mondjuk föl.

Nagy szégyen, hogy ugyanezen a napon tette le a kormány a Ház asztalára az alkotmánybiztosítékokat is. Hát ezt a semmit is meg kell fizetnünk? Hát már az is milliókba kerül, hogy a kamarilla volt kegyes leszállalni a nemzet jogait? Beszéljenek a tételek helyettünk, mondják el az árulás részleteit, hogy mily örületesen élt vissza *Wekerle* az ország bizalmával.

Az alap-árulás

A mig nem volt meg a kiegyezés, az 1899: XXX. t.-c. megadta a jogot arra, hogy Magyarország a reciprocitás alapján már most készítse elő az önálló vámterületet. A nemzeti bankot pedig már 1908. január elsején fölállíthatjuk volna. *Wekerle* kiegyezése megfoszt mind a két jogunktól. Tíz évig ismét rabjai vagyunk Ausztriának s mert a kiegyezés tíz évre szól, hiába sóhajtozunk az önálló bank után, 1917-ig beszélni sem lehet róla.

A szerződés nem változtat a közösségen

Azzal vezeteli félre *Wekerle* a politikai világot, hogy vívmány a szerződési forma. Vívmány, mert elvben megadta az országnak az önállóságot. Beszéljen helyettünk *Wekerle* fegyvertársa *Beck*, aki *Wekerle* hazudozásával egyidejűleg így nyilatkozott a Reichsrathban:

Ez a szerződés bár részben változott jogi formák mellett, nem változtatja meg a gazdasági forgalom szabadságát, vala-

mint fenntartja egyidejű szerződéskötések mellett a vám- és kereskedelmi politikai együtartozás rendszerét, valamint a régebbi vám- és kereskedelmi szövetség analogiájára az egységes eljárást.

Tessék! Ebből tisztán kiérte mindenki, hogy Ausztriával közösségben vagyunk, abban maradtunk, maradunk is.....

Annaberggel is alulmaradtunk

Annaberg a nyitja mindennek. Ha megkapjuk a közvetlen összeköttetést Németországgal — harsogták a legkormánypártibb függetlenségek is — minden egyebet megszavazunk. És nem kaptuk meg. *Wekerle* kertelésénél tisztábban, érthetőbben beszélt erről is az osztrák miniszterelnök:

A magyar kormánynak az annabergi csatlakozásra vonatkozó kívánságához — mondta Beck — nem járulhatott hozzá az osztrák kabinet. Más tekintetben, amely a mi szempontunknak megfelelő, helyeztük kilátásba a kassa-oderbergi vasut osztrák vonalain az állapotok javítását; azzal azonban, hogy az oderbergi fennmaradó harminc kilométer egyvágányu marad.

De ugyanezen alkalommal az osztrák kormány lényegesen nagyobb befolyást biztosított magának a kassa-oderbergi vasut osztrák vonalára, sőt a társaság *Teschchenben ezeknek biztosítására* külön igazgatóságot tartozik szervezni.

Igy beszél az, akinek van mivel eldicselkedni. De *Wekerle*? Jajgat, mert érzi, hogy legázolta a nemzetet.

Örök a bankközösség is

A bank-megállapodást régen leközölte már *A Hír*. A két kormány kimondta, hogy a bank-közösség meghosszabbítása fölött akkor fog tárgyalni, amikor ezt a bank kérni fogja. Közös nyilatkozatot szövegeztek meg és *Wekerle* kérésére szórul-szóra felolvasták nálunk is, Ausztriában is. Már maga ez a közös nyilatkozat is megbélyegzi a magyar függetlenségi pártot. Kifejezetten megmondja, hogy a bankközösség meghosszabbítása tárgyában tárgyalni fognak, holott az a ország még csak tárgyalni sem akar. Az országnak jussa van az önálló magyar bankhoz s ha nem kapja meg, soha ez életben meg nem erősödhetik.

Wekerle elalkudta ezt is. A magyar parlamentnek nem vallotta meg, de világosságot vet a sötét árulásra a diadalmas ellenfél, az osztrák miniszterelnök.

— Nem szaladunk utána senkinek — jelentette ki *Beck* sulyosan megcáfolva *Wekerle* dadogását — de természetesen, hogy az új szerződés tartama alatt a banknak is közösnek kell lennie.

Nem az a fontos, hogy *Wekerle* elhallgatta az alkunak ezt a csunya részletét is, bántó lényege a paktumnak az, hogy az osztrák közvélemény már ma van tisztában azzal a nagyértékű vívmányával, hogy a bank közössége biztosítva van mindörökre. A magyar ipar- és kereskedelem ellenben csak az utolsó pillanatban fogja meghallani, hogy elveszítette végső reményét is, az önálló magyar jegybankot.

Hatvan milliót kap az osztrák

A kvótát két százalékkal emelte a magyar kormány. Évenként öt és fél usque hat millióval fizetünk többet, ha a közös költségek nem emel-

kednek, a kiegyezés tíz esztendeje alatt hatvan millióval többet lop ki az osztrák a zsebünkből, mint eddig. Nem tudta ezt kijárni az osztráknak Tisza Kálmántól Tisza Istvánig semmiféle szabadelvű párti kormány. Wekerle pedig cinikusan azzal védekezik, hogy meg kellett adnunk a két százalékot, nehogy még többet kelljen fizetnünk.

Igen, az osztrák ragaszkodott ehhez a követeléshez, mert pénzt jelentett neki, s ami ennél becsebb, leszögezte azt a szomorú valóságot, hogy éppen a függetlenségi többség élén Kossuth Lajos fiával szavazza meg a magasabb kvótát a császári armádia költségeire.

Közössé tettek mindent

Alig van részlete a kiegyezésnek, amely nem jelentené súlyos vereségét minden magyar szempontnak. Elvesztettük azt is, amivel eddig még eldicsekedhettünk, hogy vannak belső ügyeink, amelyekhez semmi köze Ausztriának, sőt ezekben a dolgokban szabad kezét biztosított az országnak még a király is. Beck kívánságára a magyar kormány kötelezte magát, hogy a budapesti börzét és a börzést teljesen bécsi mintára megreformálja.

— A borforgalomra vonatkozólag — jelentette Beck a Reichsrathnak — a magyar kormány szintén kötelezte magát, hogy egy éven belül a mi új törvényünk szigorú szellemének megfelelő törvényt alkot.

Lehet, hogy a tervbe vett börzereform jó és üdvös. Lehet, hogy szükséges is, lehet, hogy az osztrák bortörvény jó és a miénk rossz. De még ebben az esetben sem követelheti tőlünk Ausztria kormánya, hogy ezeket a kérdéseket az ő kívánsága szerint intézzük el. Wekerle ráállt erre az impertinens követelésre is s ha a Ház vissza nem utasítja a galád támadást, meg van a precedens arra, hogy a legközelebbi alkalommal közössé tegyék egész belügyi adminisztrációjukat, közössé tegyék a megyék kormányzatát, s talán ránk oktroálják a 14-ik paragrafust is.

A torzbiztosítók

Tizenkét alkotmánybiztosítót kért a kormány a királytól, a kamarilla lefaragta négyre, a négy közül is csak egy ér valamit, az, amelyik a közigazgatási bíróság hatáskörét állapítja meg. Ez a vívmány. Ezért harcolt évekig a függetlenségi párt, ezért fizetünk hatvan milliót kvótában, ezért szabadítjuk meg az osztrák cukrot a magyar adó alól, ezért váltjuk meg a magyar blok millióit 4.3 százalékkal. Nem igaz, hogy a katonai sérelmek ellen orvoslást hoz ez a törvényjavaslat. Ellenkezőleg. A meg nem szavazott adóra, vagy meg nem ajánlott ujoncokra a jelenlegi törvényállapot marad érvényben.

Mit használ a hatásköri bíróság, ha a Nyíriek és a Fabriciusok ezentúl is megrohanhatják a képviselőházat szuronyokkal, fegyverrel. Mit használ a lex-Szapáryána eltörlése, amely tulajdonképpen soha nem lépett életbe, ha bármikor eláraszthatják az országot királyi biztosokkal, megyefőnökökkel s egyéb darabont kreaturákkal. Hogy teljes legyen a komikum, a biztosítékokkal együtt nyújtotta be Andrássy Gyula gróf az állami törvényhatósági alkalmazottak nyugdíj-visszonosságának szabályozásáról szóló törvényjavaslatot is.

Rekompenzáció valószínűleg az is, hogy a pénzügyi kormány új monopoliók kieselésével újabb millió terhet ró az állampolgárokra, rekompenzáció az is, hogy öngyilkosságot követhet el a függetlenségi párt s átalakulhat azzá, amitől csak egy hajszál választja el, az osztrák császári ház lojális és mindent feláldozó szavazómasinájává . . .

A FIDIBUSZ

1905—1906. évi teljes évfolyama megjelent

DISZKÖTÉSSEN - Ára - 5 Kor.

NAGY ÜLÉS A HÁZBAN

Már nem titok a kiegyezés Négy „alkotmánybiztosíték”
Vihar a kvótaemelés miatt Izgalmak a folyosón

Szomorú nap lett a mai nagy nap! Vereséges nap. Veresége a kormánynak, veresége a függetlenségi pártnak, amely vérző orral, szégyenkezve, de engedelmesen, mint a vadállatok a szelidítő ketrecében, pártok a folyosókon . . . Megvert bennünket az osztrák az egész vonalon és megvert bennünket az isten ezzel a kormánnyal, ezzel a többséggel, ezzel a parlamenttel. Mindent elalkudtak, mindent elértek. Az egész kiegyezés, amit ma Wekerle a képviselőház elé terjesztett egy nagy kapituláció, fegyvertétel:

Fölemelik a kvótát két százalékkal. A külön magyar bankról lemondtak, sőt megkezdtek a tárgyalásokat a közös bankkal a koncesszió meghosszabbítása végett.

Ezek a főbűnei a Wekerle-kormánynak. Ezenkívül még egész sor kisebb-nagyobb leszerelés van az új kiegyezésben, úgy, hogy amit ma Wekerle az ország elé mert adni, azt bátran lehet leszerelési javaslatnak nevezni. Ugyanigy jártak a szerencsétlen alkotmánybiztosítók, amelyekért már Andrásyt féltették a lelkiismeretes kormánypártiak. Szegény kis pincevirágok nőttek ki azokból a büszke nemzeti biztosítékokból. Andrásy ma benyújtotta ezeket az alkotmánybiztosítékoknak nevezett szomorú palántákat: A Szapáry-törvény eltörlését, a közigazgatási bíróság kiterjesztését, a hatásköri bíróság szervezéséről és a közigazgatási meg az állami tisztviselők nyugdíjának szabályozásáról szóló javaslatokat. A Burg szitáján átszűrt hosszú lére eresztett semmi, mind a hány.

Ez a kedvtelenség már előrevetette a hangulatát jóval az ülés megnyitása előtt. A sereg érezte, hogy olyan ütközetbe vezetik, amelyben győzni nem lehet. És amikor zsufozt, női kalapokkal virágos karzatok alatt megteltek a padosorok, az egész képviselőház annyira sietett, hogy túlessék a kiegyezés kinos felőráján, hogy még Justh, az elnök is elszóltta magát:

—A miniszterelnök ur kíván szólni!

Holott Andrásy, a belügyminiszter kívánt szólni. Vagy talán nem is nagyon kívánta ezt elmondani, amit elmondani kellett. Unott, fáradt hangon sorolta el, az „alkotmánybiztosítékok” címeit, aztán leült. Stereotip, lélektelen taps hangzott föl, aztán fölállt Wekerle. Fehér mellénye, bizonyos kedélyes, derűs színt adott az egész alakjának, amivel kinos ellentétben volt tapogató, sikertelen beszéde és az a gyászos szomorúság, ami benne volt. Szomorú napja volt ma és az egyébkor friss, élénk, fürge eszű, jól vitatkozó Wekerle, ma kétségbeejtő, kinos benyomást tett. És ahogy mondatról mondatra előrehaladt, mind kinosabb, fagyosabb lett a Ház hangulata. Érezni lehetett, hogy ebben a percben — de csak erre az egy percre — ránehezedik, ráborul a rossz lelkiismeret tudata a képviselőkre és szégyenlik magukat még ezek a képviselők is!

. . . Az annabergi csatlakozás elejtése volt az első hideg zuhany. Utána pedig következett rögtön a magyar bank leszerelése. Itt annál végzetesebb volt a hatás, mert azt a

részt, ahol a miniszterelnök diplomatikus kertelgetésbe burkolva bevallotta, hogy a közös bankkal kezdenek tárgyalni, *papirosról olvasta föl*. Így kellett, mert ebben megegyezett Beckkel, az osztrák miniszterelnökkel. A két ország megegyezésén kívül, a két kormány fiók-kiegyezést kötött, amelyben kötelezték magukat, hogy egyik sem zavarja a másik köreit. Fagyos csend fogadta a közös bankot. De mozgás, zugás, a megdöbbenés felszisszenése hangzott, amikor Wekerle kénytelen volt bevallani, hogy a magyar kvótát felemelte. Zugtak, de hallgattak. Csak egy hang kiáltott be az általános, de néma megrökönyödésbe:

— Most tessék tapsolni!

Lengyel Zoltán volt, akinek Wekerle nem tudott mást válaszolni, minthogy önéki nem kell taps. De azért kapott mégis tapsot: Brázay és ifjumadarászfőnök rendeztek neki ovációt. Kitódultak mind a folyosóra, ahol itt is, ott is felhangzott a fogadkozás, hogy ez már mégis sok, ezt nem lehet megszavazni. De aztán odajött egy-egy vigyázó, miniszter vagy államtitkár és megint egyszerre rend lett. Csend volt, ahogy illik is egy temetésen, az ország függetlenségének temetésén.

*

Olyan volt a Ház ülésterme, amikor Wekerle Sándor miniszterelnök leleplezte a kiegyezési árukat és vele az egész kormányt, mintha süket-némák és vakok ültek volna a padosorokban. Nem láttak, nem hallottak semmit. Nyomott, fojtott volt a hangulat az ülésteremben. Borús csend feküdt rá eleinte a folyosóra is. Csak néhányan mertek tiltakozni az árukat ellen: Zlinszky István, Sümegi Vilmos, Halász Lajos, Ráth Endre, Hock János, Lengyel Zoltán és kijelentették, hogy nem szavazzák meg a kiegyezést. Néhányan a kormány notórius főszlopai: Holló Lajos, Bakonyi Samu, Kelemen Samu, Zboray Miklós, sőt Barabás Béla is kijelentették, hogy megszavazzák a csufos kiegyezést. Néhány aggodalmaskodó Kossuth Ferenchez fordult felvilágosításért. Kossuth Lajos fia ily módon védte a kiegyezést:

— Ugy látszik, ti nem értettétek meg Wekerle beszédét, — mondotta. Wekerle nem merítette ki a kiegyezés anyagát, beszéde nem igen terjedt ki a részletekre s így nem fejthette ki a kedvezéseket teljes mértékben. Én majd a pártkörben keresni fogom az alkalmat, hogy behatóan, részletesen nyilatkozzam a kiegyezésről. Nagy közjogi vívmányok és gazdasági ellenértékek vannak benne. Nemcsak az, hogy Magyarország önállóan köt ezután szerződést a külfölddel, de magyar szövegű szerződést köt, mint önálló állam. A kvótaemelést pedig nem mértéke, hanem összege szerint kell mérlegelni. Tudni kell, hogy a főemelt összeg fele megtérül a blokjáradék útján. Az annabergi csatlakozás dolgát sem fejtette ki részletesen Wekerle. Ezért nem értették meg a laikusok, hogy milyen nagy érdekünk ez a csatlakozás. Nem csupán két vágányról van szó, hanem két csatlakozásról. Itt most minden vonalon megszünik a nyolc órai idővesztés, amely nagy gazdasági károkkal járt. Ami pedig a kvótát illeti, a függetlenségi párt a kvóta ellen mindig elvi álláspontból harcolt. Most azonban a függetlenségi pártnak meg kell hozni az áldozatot, mert egyrészt a kiegyezés megkötése nagy haszonnal jár, másrészt, mert a kvótaemeléssel

szemben reális ellenértékek vannak. Alkalmat fogok rá találni, hogy a függetlenségi párt legközelebbi értekezletén megadjam a szükséges felvilágosításokat. Addig is higgadtságot és nyugodt objektivitást kérek. Vegyék úgy, mint mikor egy hadvezér a helyett, hogy hagyja, hogy társa letegye a fegyvert, nem engedi ezt és ideig-óráig fegyverletétel helyett biztos révbe vezeti a hadseregét. Így történt most is. Nyilvánvaló lett, hogy a tárgyalásokon én védelmeztem legjobban társaimmal szemben az önálló bank követelését. Így kellett lennie, amint megtörtént. Ha nem kötjük meg gyorsan a kiegyezést, rettenetes gazdasági csőd következett volna az országra. Ezt gondoljátok meg.

Kossuth szavai nem nyugtatták meg a kedélyeket. Az elégedetlenkedők egy csoportja előtt Sztéryi József államtitkár ilyen szavakra fakadt:

— Én nem bánom, ha le is szavaztok! Igen fogok örülni, ha becsülettel megszabadulhatok!

Kossuth szavai ellenére is mindvégig nyomott volt a hangulat a Házban.

A képviselőház ülése

— Október 16-án. —

Negyed tizenegy órakor nyitotta meg a Ház ülését Justh Gyula elnök. Eszrevétel nélkül hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Napirend előtt felszólalt Andrássy Gyula gróf belügyminiszter. Négy törvényjavaslatát terjesztette a Ház elé.

Wekerle Sándor miniszterelnök: Van szerencsém az Ausztriával való gazdasági viszonyaink rendezéséről szóló törvényjavaslatokat előterjeszteni s addig is, míg a Ház tagjai az előterjesztésből megismerkednek a megegyezésekkel, engedjék meg, hogy röviden ismertessem főbb vonásaiban azokat a dolgokat, amelyeknek elfogadását a Házról kérem fogjuk. Ausztriával való viszonyunk szabályozásánál az a körülmény, hogy a külföld államaival 1917. év végéig terjedő kereskedelmi szerződéseink vannak, arra készít bennünket, hogy ebből folyólag a szabad forgalmat a két állam területi között fentartsuk, ami kizárja azt, hogy közbeeső vámok szedésére, vagy fogyasztási adóvonalak fölállítására gondoljanak a kormányok. A megegyezések alapfogalata a reciprocitás, amelynek alapján eddig is szabályozva voltak viszonyaink, de csupán rendeletek útján, vagy részben törvényekkel, de csak az 1907. év végéig. Előttünk lebegett, hogy bennünket csak a külállamokkal kötött szerződések köteleznek, de szabad kezünk van az áruk kezelésének mikéntjére nézve, a külföldi relációk megállapítására, az átlatforgalom szabályozására s a vitális kérdések egész sorozatára, amelyek eddig csupán rendeletekkel voltak szabályozva. Ily körülmények között az a feladat állott előttünk, hogy először is a békés fejlődésnek feltételeit teremtsük meg legalább a külföldi szerződések időtartamára, hogy a szerződések lejártá után szabad elhatározásunkat minden téren érvényesíthessük. Kiindulási pontunk volt az Ausztriával fennálló tényleges helyzet és azok az egyezmények, melyeket a korábbi kormányok kötöttek és részben rendeleti úton életbe léptettek, sok tekintetben pedig kénytelenek voltak papiroson hagyni. Azok az akkori viszonyok között tökéletesen megelégtettek, most azonban már módosításokra szorulnak. Részletesen ismertette a kiegyezési megállapodásokat. A vasúti megállapodások között ismertette a dalmáciai vasúti összeköttetés ügyét is. Horvátországnak egy nagy vidéke, a likai, vasúti vonal nélkül van, s ugymond a miniszterelnök, a horvátoknak már régen kifejezett kívánsága, hogy ez a vidék is ellátassék vasúttal, azon az értekezleten, amelyet a múlt évben a horvát képviselőkkel tartottunk, megígértük s az új bán állása elfogadásakor ennek mielőbbi létesítését kormányzati programjának egyik sarkalatos követelményeként említette, hogy e vasutat megépítjük. Miután ígéreteink beváltásánál követendő magatartásunkat nem egyes képviselő urak magatartásától tesszük függővé, hanem szorosan az 1868. évi XXX. törvényekben szabályozott közjogi alapon állva, a horvát nemzet irányában minden gazdasági kötelezettségünknek hiven eleget kívánunk tenni és miután az Ausztriával folytatott tárgyalások során biztosított nyertünk arra nézve, hogy a szállítási díjak képzésére befolyást fognak gyakorolni, hozzájárultunk egy új vasúti vonalnak építéséhez Károlyvárostól Krajnájig egyfelől, másfelől Károlyvárostól Knin felé Dalmáciáig. E költséges vonalnak megépítését hátráltatni nem fogjuk. Attérek most a legnehezebb kérdésre, a kvóta kérdésére. Figyelembe kellett venni, hogy habár közvetlenül talán kisebb, de közvetve úgy gazdaságunkra, mint pénzügyeinkre nézve is előnyököt biztosít az új megállapodás, figyelembe kellett venni, hogy a kvóta már tíz év óta nem volt egyezményileg meghatározva s hogy a békés fejlődésnek és a gazdasági megerősödésnek egyik feltétele az, hogy a kvóta hosszabb időre megállapíttassék. Figyelembe kellett venni továbbá azt is, hogy a kvótakérdésben az osztrák követelések folytonosan fokozódó irányt mutatnak és hogy e maguktartásával szemben a mai kvóta többé semmi körülmények között fenn nem tartható. Így lévén a dolog, arra törekedtünk, hogy a megszabható igényeket korlátozzuk a kvóta mérsekelt emelésével. Figyelembe kellett venni továbbá, hogy államjogi önállóságunknak e szerződésben való biztosítása csak újabb impulzust adna az osztrákok-

nak a kvóta-követelésekre. Mindezek figyelembe vételével és mérlegelésével annak, hogy úgy gazdasági fejlődésünk, megerősödésünk érdekében, mint nemzeti konszolidációnak és belviszonyainknak biztos kézzel való irányítása érdekében is nem harerá, hanem békére van szükségünk, mikor meggyőződünk arról, hogy e nélkül megegyezést egyáltalában nem köthetünk, a habár súlyos, de mégsem elviselhetetlen kvótaemelésbe bele kellett mennünk.

Lengyel Zoltán: Tessék megtapsolni!

Wekerle Sándor miniszterelnök: Ezért a két kormány között a következő megállapodások történtek. (Olvasza): A kiegyezési törvények értelmében jelszül az 1867. évi XII. t. cikk 12. szakasza értelmében a kvóta kérdés fölötti megegyezés érdekében a kvóta-bizottságok hatáskörébe tartozik, amelyek javaslatokat a miniszteriumok befolyásával dolgozzák ki. Ennek megfelelően a mai ülés folyamán határozati javaslatot fogok benyújtani s az osztrák miniszterelnök is hasonló intézkedést tesz a kvóta-bizottság megválasztása érdekében. A kvóta-bizottságok lehetőleg sietve össze fognak ülni, s a kvótának a viszonyok megfelelő új szabályozása iránt egyezkedni fognak. Ha a két bizottság határozatai meg nem egyeznének, akkor a két kormány a kvóta-bizottságok előterjesztésével egyidejűleg törvényjavaslatot fog előterjeszteni, s mindenképpen oda fog hatni, hogy a javaslat törvényhozások által elfogadjassék. E törvényjavaslat tartalma szerint a magyar kvóta 1908. január 1-től kezdve a vámberétekek közösségének fennértésére és a határvidéki precipitum elajtése mellett két százalékkal emelkedik. (Zaj. Mozgás.) Az imént egyik képviselő ur azt mondotta, hogy most taposjanak, erre azt a megjegyzést tehetem, hogy tapsra mi igényt nem tartunk. (Zaj.) Kijelentem még, hogy a most elfogadott kvótaemelés a jövőre nézve is maximálisnak tartom és hogy ezáltal lényegileg az jut érvényre, hogy a népesedés arányában viseljük a kvótát. (Nagy zaj. Halk helyeslés az alkotmánypárton.)

Öt perc szünet.

Ezután megállapították a bizottságokat és ki-sorsolták az osztályokat. Háromnegyed három órakor Mazuranics Boguszláv horvát nyelven interpellációt terjesztett elő a horvát kérdésben. Az interpellációt kiadták a miniszterelnöknek. Az ülés három órakor véget ért.

NYILTTÉR

E rovat alatt közzétett nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ŐS-BUDAVÁRA
összes épületei
leromboltatnak

mert

ŐS-BUDAVÁRA
feloszlik!

Az összes épületi
faanyagok, cserépföde-
lek, deszkák, ablakok,
ajtók. Minden a leg-
jobb állapotban olcsó
áron eladó.

Reggeli 9 órától esti 5 óráig.

Tauszky Miksa fia

Tauszky Lipót Budapest.

Csakis VIII., Vig-utca 25. sz. (Saját házbán).

Magaslebegyek. Telefon 65-39. Magas előlekek.

Legnagyobb butorszállítási költözései és beraktározási vállalat. Ajánlja úgy helyben és vidékre, valamint a közelgő nyaralókba való butorszállításra jutányos ár mellett szolgáltatást.

NŐI FEHÉRNEMŰEK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig az áruházam előcsarnokában megtekinthetők. Minden darabon a legolcsóbb szabott ár látható.

KERTESZ PAL, Rákóczi-ut 40.

A Népsinházzal szemben.

Telefon 46-79. Szigoruan

szabott árak.

Forrong a 48-as tábor

Nagy Kavarodás a Kvóta-emelés miatt. Lássuk a magyar bankot! Apponyi védi a Kormányt. Holmaradt Kossuth?

Barabás és Bánffy nyilatkoztak

A kormány letette a fegyvert Beck báró előtt, az egész kabinet Ausztria lábai előtt hever. Ilyen nagyfokú megaláztatást, ilyen szégyenletes, rossz kiegyezést, amilyent Wekerle ma a Házban előterjesztett, senki se várt. A függetlenségi párton nagy izgalom támadt s ma este a klubban rendkívül izzó, forrongó hangulat uralkodott. Estefelé, mikor a párttagok gyülekezni kezdtek, a vidékről érkezett gazdaképviselők még az aratási mizériákról beszélgettek. Darányi eselőd-törvényen rágódtak s panaszként emlegették, hogy vége a jó időnek, nem lehet már pofozni a eselédet. Lassankint szállingóztak a képviselők s hét óra tájban már körülbelül százötvenen voltak együtt. Egy téma körül forgott természetesen a vitafokozás: a kiegyezés körül. Néhány új-függetlenségi, fiatal agrár képviselő volt meglepődve csupán a kiegyezéssel, a párt zöme azonban határozottan állást foglalt a horasztó béklyó ellen, amit az új vámszerződéssel raknak a nemzetre. Ekkora súlyos megpróbáltatásra egyáltalán nem számítottak. Rossznak találják a kiegyezést általában, a kétszázalékos kvótaemelés azonban valósággal konsternálta a képviselőket. Ezzel az eredménynyel — az általános felfogás szerint — nem lehetnek a választók elé. Követelik tehát, nagyon helyesen, az önálló nemzeti bankot, de nem üres miniszteri ígérek alakjában, hanem garanciális házhatározattal.

Gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter és Günther Antal igazságügyminiszter jelentek meg ma a függetlenségi párt klubjában, hogy a háborgó kedélyeket, amennyire lehet, lecsönöndítsék. Kossuth Ferenc nem jött el. Pedig várták. Talán éppen azért maradt távol. Apponyinak a párt tagjai egész ridegen szemébe mondták, hogy a kiegyezéssel nagyon elégedellenek, azt helytelenítik s nem várták a kormánytól, hogy ilyen megegyezéssel álljon elő. Nagy csoport előtt védelmezte Apponyi a kormány álláspontját, de kevés sikerrel. Mondták, hogy a közoktatásügyi miniszter nagyon kellemetlenül érintette ez a fogadtatás a párt tagjai részéről és hét óra után kedytelenül, leverten távozott a klubból, hol izgalmas, kinos órák teltek el ma. Holnap Kossuth Ferenc fog beszélni a pártértekezleten. Ujat ő se mondhat.

A függetlenségi pártkör Erzsébet-köruti helyiségében ma este igen számosan jelentek meg a párt képviselő és kültagjai közül. Ott voltak: Thaly Kálmán, a párt tiszteletbeli elnöke, Apponyi Albert gróf, Günther Antal igazságügyminiszter, Moskó László és Mezőssy Béla államtitkárok, Hoitsy Pál ügyvezető alelnök, Barabás Béla, Szentiványi Árpád, ifj. Ugron Gábor és Palugyay Móríc főispánok, továbbá a pártnak számos tagja. A jelen voltak több, mint két órán át élénk eszmecserét folytattak az aktuális politikai kérdésekről, valamint a miniszterelnöknek a képviselőházban ma elmondott beszédével kapcsolatosan a kiegyezésről.

Thaly tiltakozik

Thaly Kálmán nyitotta meg a vitafokozás sorát. Odalépett gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszterhez s így szólott hozzá:

— Kegyelmes uram, én a kvóta fölemelését nem szavazhatom meg. Egyéni és politikai becsületem köt ehhez az álláspontomhoz, melyet debreceni választóim előtt is kifejtettem, mikor képviselőségemnek huszonötödik évfordulóján közölték voltam. Ilyen irányban kötelező igényem is

tettem s addig nem változtathatom meg állásfoglalásomat, míg választóimat meg nem kérdezem.

Ezután a közös vámbevételek iránt érdeklődött Thaly Kálmán. Erre Apponyi így válaszolt:

— *A közös vámbevételek hovatartozása dolgában nincs tételes intézkedés.*

Most Holló Lajos lépett a vitatkozók közé és az önálló magyar nemzeti bank előnyeit fejtegette. Ettől nem szabad elállani a nemzetnek, — mondta — mert gazdasági helyzetünket csak az virágoztathatja föl. A kvóta felemelését az egész ország s a függetlenségi párt is kedvezőtlenül fogadta s neki az a nézete, hogy a kvótaemelésért okvetlen kell ellenértéket kapni, még pedig a magyar bankot. Garanciát kell szerezni arra, hogy már 1910-ben fölállítjuk a nemzeti jegybankot. Más megoldás nincs!

Apponyi mondja: a Kiegyezés nem Kedvező

Apponyi Albert gróf igen érdekesen reflektált Holló fejtegetéseire. *Elismeri, hogy a kiegyezés nem kedvező Magyarországra, de az adott viszonyok között jobbat csinálni nem lehetett.* Erről meg lehet győződve a függetlenségi párt. Ausztriával való viszonyunkat föltétlenül rendezni kellett, mert kiegyezés nélkül *elképzelhetetlen fölfordulás, óriási pénzügyi válság következett volna be.* Nagy zavarok támadtak volna, ettől meg kellett óvni a nemzetet. Kiegyezés nélkül a közös vámbevételeket a szerint osztanák el a két állam között, ahogy beszédik azokat. Ez esetben pedig Ausztriának nyolvan százalék jutna, Magyarországnak csupán husz százalék. Növelné a bajt az is, hogy az állategészségügyi egyezmény nincs tételesen szabályozva, így a legképtelenebb helyzet állott volna elő. Ha a kiegyezés nem sikerül, gazdasági katasztrófa áll elő, ezt el kellett hártani a nemzet felől. Hangsúlyozza, hogy a kiegyezés meg nem szavazása gazdasági megrázkódattással járna.

Apponyi szavaiból a hallgatóság azt vette ki, hogy a közoktatásügyi miniszter a közös bank híve.

Holló Lajos reflektált a miniszter szavaira. Ismétli, hogy *junktimot kell felállítani az önálló bank s a fölemelt kvóta megszavazása között.* Határozati javaslatot kell benyújtani és elfogadni a Házban, mely 1910-re a bankkérdésben megkölné a kormány kezét.

Krisis fenyeget

Nagy érdeklődéssel hallgatták Mezőssy Béla földmivelésügyi államtitkárt, ki végighallgatta Apponyit és Hollót, aztán ő maga is nyilatkozott. Szerinte elég lenne, ha a függetlenségi párt hozna ilyen határozatot. Figyelmezteti a pártot, hogy a bank-kérdést most ne bolygassák, mert ez esetleg politikai és gazdasági kizist idézne föl, s tartani lehetne attól, hogy a koalíció fölbomlik. Mig ha májusban fogunk a bankügy megoldásához, akkor legfeljebb gazdasági válság állana be, de akkor már a kiegyezés kész volna, egészen letárgyalva és megszavazva. Utalt végül arra, hogy jöhet más kormány, mely esetleg az egész kiegyezést félredobná. Ezt meg kell akadályozni, mert országos érdek.

Holló Lajos hamar kész volt a válaszzal: — A krisist beállhat — ugymond — de azért kell most felállítani a junktimot, mert ha májusra halasztjuk a megoldást, míg a fölemelt kvótát már most megszavazzuk, közben valóban jöhet egy új, ellenséges indulatu kormány, s az nyomban feloszlatja a Házat. És akkor ott állana a függetlenségi párt, azzal a nagy teherrrel, hogy a kvótát emelte.

A Kossuth-párt veresége

Éber Antal a közös bank mellett kardoskodott, Halász Lajos pedig kijelentette, hogy nézete szerint a kvótaemelés a Kossuth-párt erkölcsi veresége. Nem az öt millió miatt aggódik ő, hiszen azt rekompenzálni lehetett volna vasuti tarifális különbözeteiből, de az a súlyos, hogy Becknek s az osztrák kormánynak a függetlenségi párt erkölcsi veresége kellett.

Ráth Endre a törvényt citálta s azt fejte-

gette, hogy a kvótaemelés a deputációknak együttesen kellene elintézni s a kérdés így nem is kerülne a Ház elé.

Barabás Béla kijelentette, hogy délelőtt nem volt tájékozva kellőképpen a kiegyezés ügyéről, de most már mondhatja, azt kvótaemeléssel nem szavazhatja meg.

A párt tagjai végül abban a hirben nyugodtak meg, hogy Kossuth Ferenc holnap nyilatkozni fog az értekezleten. Ez némiképpen lecsillapította az izgalmas kedélyeket.

Wekerle Kedvetlen

A miniszterelnököt roppant kellemetlenül érintette az a körülmény, hogy ma a Házban hüvösen, szinte visszautasítónan fogadták a kiegyezés előterjesztését. Ez nagyon lehangolta Wekerlét, ki panaszkodott is, hogy egészen el van keseredve. Huszonegy napig szakadatlanul dolgoztam — mondta — emberfölötti munkát végeztem. Olykor már azt hittem, hogy összerogyok, de azért befejeztük a nagy munkát. És ime, elégedetlenség mutatkozik.

Barta Ödön kilép a 48-as pártból

Barta Ödön képviselő ma Beregbe utazott s három napig időzik ott. Valószínűleg még ez idő alatt beszámolóbeszédet fog tartani és bejelenti választóinak, hogy a rossz kiegyezés s a kvótaemelés miatt *kilép a függetlenségi pártból.* Barta példáját pár napon belül *többen követni fogják.*

Barabás követeli az önálló bankot

A függetlenségi párt alelnöke, Barabás Béla, ma úgy nyilatkozott *A Hír* munkatársával folytatott beszélgetésben, hogy ha már meg kell lenni a kvótaemelésnek, cserébe az önálló magyar bankot állítsa föl az ország. A függetlenségi párt tekintélyes nagy részének az az álláspontja, — mondta Barabás — hogy *már most ki kell mondani, hogy három év múlva megszüntetjük a bankközösséget.* Ezzel tartozunk elsősorban magunknak, aztán Ausztriának. Hiszem is, — így szólt Barabás — hogy a függetlenségi párt erre az egyedül helyes álláspontra fog helyelkedni, mert nem szabad érvényesülést engedni annak a politikának, mely a függetlenségi párt lejáratását célozza.

Bánffynak nem kell a Kiegyezés

Wekerle mai beszéde után Bánffy Dezső báró is nyilatkozott a kiegyezésről. Bánffy szerint az első pillanatban az ember nem is tudja megítélni, hogy ez a kiegyezés mily *szégyenteljes veresége Magyarországnak,* kifogásolja a dalmát-vasutak kiépítését, melyre az előző kormányok közül egyetlenegy sem vállalkozott. Hiszen ezzel Magyarország Balkán-kivitelét teljesen tönkreteszük és kiszolgáltatjuk idegen érdekeknek. Végül annyit mondott Bánffy, hogy a kiegyezésből azt látja, hogy a kormány az annabergi csatlakozás kérdését sem tudta megoldani úgy, ahogy kellett volna. Ami e tárgyban történt, az megoldásnak nem nevezhető.

A horvátok és a kiegyezés. A horvátok mai értekezletén sok szó esett a kiegyezésről is. Az osztrák Reichsrath délszláv klubjának öt tagja: Hriber, Rybers dr., Spincics, Tresics és Bjeladinovics ma este Bécsből Budapestre érkeztek, hogy a horvát-szerb koalíció tagjaival érintkezésbe lépjenek a kiegyezési kérdések ügyében. Holnap délelőtt kilenc órakor lesz a tanácskozás. Horvát testvéreink tehát még a kiegyezés kérdésében is Ausztriával paktálnak. Mindenesetre jó, ha tudomásul vesszük.

A makói szegények

Jobb ételeket, tiszta butorokat, azt nem! Akácfákat igen!

Makón nemrégén nyitották meg az új szegény-menedékházat, amelybe a város becsületes koldusainak adnak kosztot és szállást. Az új menedékház a város egyik büszkesége volt a — legutóbbi közgyűlésig. Tegnap aztán egy bizottsági tag, aki hetek óta vizsgálja a menedékház ügyeit, a közgyűlésen felszólalt és szégyenletes, megdöbbentő adatokkal bizonyította be, mennyire szegények a makói szegények. Arról van szó, hogy az ételek, amelyeket a menedékház lakói elé tálalnak, nemsak hogy rosszak, de ártalmasak is. A szobák butorai piszkosak, férgesek; a bánásmód pedig kiméretlen és felháborító. A tegnapi közgyűlésen, amelyen Bakos Ferenc helyettes-polgármester elnökölt, felszólalt Topcsy László városi képviselő és a szegényménház ügyeiről mondott érdekes beszédet. Hogy az interpellációjában foglaltak a gyalázatos élelmezést illetőleg mindenben megfelelnek a valóságnak, súlyos argumentumként a zöld asztalra helyezett egy jókora darab faggyut. Ezzel táplálják — mondta — a szerencsétlen elaggottakat. Kéri, hogy új butorokkal rendezzék be az új menházat, mert a régi butorok rozogák, piszkosak és férgesek. Ugy látszik, Makó városi bizottsága nem látta be Topcsy indítványának helyességét, — mert elutasította az interpellációt. *A Hír* tudósítója beszélt ez ügyben a polgármesterrel, aki a következőkben nyilatkozott:

— A városi főorvos hetenként vizsgálatot tart a szegények menházában és jelentései szerint minden a legnagyobb rendben van. A szegények kosztja, ha nem is fejedelmi, de tiszta és izletes. A butorok pedig megfelelők. Topcsy indítványai közül különben egyet elfogadott a közgyűlés: a szegényménház udvarát *akácfákkal ültetjük be.*

Ennyit mondott a polgármester ur. Tehát nem nyertek beigazolást a vádak. A város szegényei úgy élnek, mint a kiskirályok. De mit akarnak az akácfákkal? . . .

Két beszámoló. Molnár Jenő országgyűlési képviselő vasárnap beszámoló beszédet mond a kerületében, Szentesen. Több képviselő kíséretében fog nyilatkozni a kiegyezésről. — Ugyancsak vasárnap tart beszámolót Zombolyán Hódy Gyula képviselő.

Califig

Kiváló háziszzer

a „Califig“ néven általánosan ismert californiai fügeszörp gyomor-bántalmak, emésztési zavarok, ezek utóbajai, u. m. hátfájás, bevont nyelv, fejfájás és gyomorférgés ellen. Izo kellemes, hatása enyhe és mégis biztos. Tisztítja az emésztési szerveket, miáltal az emésztés rendes lesz, fokozza az étvágyat és megóvja az egészséget.

A „Califig“ úgy gyermekeknek mint felnőtteknek egyaránt kitűnő szolgálatot tesz. Minden gyógyszerárban kapható.

Egy nagy üveg ára 3. — K, kis üveg 2. — K.

Főraktár: **Török József** gyógyszerháza
Budapest, VI., Király-utca 12.

Gyógyul a király?

De még nincs túl a veszélyen. Elmúlt a láz. Délre akarják küldeni. MakacsKodik.

Ujabb aggasztó hírek

Ha hinni lehet a király állapotáról kiadott jelentéseknek, amelyeket mindenestre bizonyos fönttartással kell fogadni, úgy a mai napon fordulatról számolhatunk be a felség betegségében. Az orvosai konstatálták, hogy a katarrhusa megállt a fejlődésben, a láza megszűnt, friss és erős, dolgozik és jókedvű. Minden hír egybehangzóan a javulást ujságolja és tagadhatatlanul egész se-rege van a jeleknek, amelyek mind jóra magyarázhatók. A legfontosabb közülök: *Mária Valéria* főhercegnő, a király leánya délután Wallseeből Bécsbe érkezett az apja meglátogatására és már este visszautazott haza. Azt mondják tehát: ha komoly baja lenne a felségnek, a leánya nem hagyta volna el ilyen hamar.

Ejzszakáig csupa kedvező hír érkezett, késő éjjel azonban újabb aggasztó telefon-jelentés érkezett, amely megcáfolja a javulásról szóló ujságokat és arról számol be, hogy a király állapota változatlanul veszedelmes. Ez a távirat a maga komolyságában leront minden kedvező hangulatot, amely az országban a mai napon uralkodott.

Tartós javulás Megszűnt a láz

Bécs, október 16.

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Az első jó hír, amely a király megbetegedéséről komolyan vehető: a felség jobban van, lázmentes éjszakája volt, s a katarrhusa oldódik. A közérzésben fordulat állt be: objektív javulás, de szubjektíve kevésbé van jól az uralkodó, mint eddig. Ez valószínűleg onnan való, hogy az éjszaka csak keveset aludt és rosszul. Sokat köhögött, ez rabolta az álmát. A rendesen korábban is ébredt, négy órakor, ekkor vizes-ruhába göngyölték és öt óráig így hagyták. Ekkor fölkelte a királyt és megreggelizett. Tejet ivott és kalácsot evett hozzá. Azután Kerzl doktor megvizsgálta és utóbb a felség az íróasztala elé ült dolgozni. A vizitáción Kerzl doktor konstatálta, hogy a hurut nem terjedt tovább és a betegség képeben valamelyes javulás állt be. Kilenc óra felé gyöngye láz jelentkezett, de ezzel szemben a király erőállapota is növekedett. A katarrhus stagnálását jó jelnek veszik, — most már aligha terjed tovább és komplikációktól sem kell tartani.

A délelőtti folyamán a felség Paar gróf, Bolfras báró és Schiessl lovag előterjesztéseit hallgatta meg. A király munkaközben nem járta el, ellenkezőleg, frissnek és erősnek érezte magát. Az orvosok megengedték, hogy a felség a kastély fedett folyosóján sétálgathasson és egész délelőtt fütötték és tartozták a folyosót. *Mária Valéria* főhercegnő látogatására, amelyet délutántól estig várnak, szintén készülődtek. Délben könnyű húst evett a király, keveset, de nagyon jóízűen. A kastélyban valósággal ragyog mindenkinnek az arca. Egy udvari személyiség, aki *A Hir* bécsi munkatársának már több ízben szolgált a legkitünőbb információkkal, a király állapotáról a következőket mondta el:

— Láz nincs, a katarrhus oldódik. Egyelőre nem szabad túlságosan optimisztikusan fogadni a kedvező híreket, még megfordulhat a dolog. Bizonyosságot a hét végére várunk.

Ezzel az információval szemben Paar gróf, aki ma is referált a királynak, megnyugtató fölvilágosításokat adott.

— A felséges ur láza tegnap megszűnt és ma sem jelentkezett. Az uralkodónak *tüdőcsucskatarrhusa van, de már oldódik*. Friss és erős a király és épp ma határozta el, hogy semmi szín alatt sem megy el üdülésre a délvidékre, ahogy ajánlották neki, hanem az egész telet Schönbrunnban fogja tölteni.

Ezek tehát megnyugtató információk, amelyek joggal támasztják a király életéért aggódóknak azt a reményt, hogy az uralkodó mihamarabb meggyógyul.

Két hivatalos jelentés A Reichsrathban

Bécs, október 16.

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

Az osztrák képviselőház mai ülésének kezdetén Weisskirchner elnök a következő kijelentést tette: Mint az osztrák képviselőház reprezentánsa, kötelességemnek tartottam a kabinetirodához fordulni, hogy a Reichsrath összeülése idejére az osztrák népek képviselőinek hivatalos közléseket tehessek a felség állapotáról. A kabinetigazgató ő excellenciájától a következő levelet kaptam:

Mélyen tisztelt elnök ur! Tisztelettel közlöm önnek, hogy *influenzás katarrhusban* szenvedő felséges urunk állapota a körülményekhez képest, hála istennek, annyiban teljesen kielégítő, amennyiben a felsége a betegség természetében rejlő *lázjelenségek dacára, rendszer életmódját folytathatja*, csupán csak a megerőltető beszédet kell kerülnie, nehogy a köhögés ingere fokozódjék. A *lázjelenségek* egyébként nem oly hevesek, mint eleinte, a katarrhális jelenségek kevesbednek, az *étvágy és álom valamivel jobb*. Mindezek dacára még jó ideig el fog tartani, amíg az összes betegségi tünetek visszafejlődnek. A tegnapi esti orvosi vizsgálat megállapítja, hogy a tegnapi egész nap folyamán láz nem volt kimutatható. A katarrhális jelenségek nagyjában változatlanok, az érverés erőteljes. Reggel is azt a hirt vettem, hogy a felsége az éjszakát, habár köhögéstől zavarva, jól töltötte el és hogy közérzése javult. A *lázmentesség* hála istennek, most is tart, ő felsége jó erőben érzi magát.

Azt hiszem, mindnyájunk közös érzését tolmácsolom, amidőn legmelegebb részvétem fejezem ki és kérem az egek urát, vajha meggyógyítaná szeretett uralkodónkat.

A Reichsrath a megnyugtató elnöki kijelentést hosszantartó éljenzéssel és tapssal fogadta.

A tőzsdén

Bécs, október 16.

A bécsi tőzsde vezértitkára a mai előtőzsdén a következő jelentést közölte: Mult éjszaka a király bár köhögéstől zavarva, jól aludt és láza nem volt. A királynak jó étvágya van, erőbeli állapota javult, a hurut tegnap óta nem mutat fel változást.

Kedvező jelek

Bécs, október 16.

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

A király kezelőorvosai rendkívül kedvező jelek tartják, hogy a felsége hétfőn a láz után minden gyógyszer alkalmazása nélkül izzadni kezdett és attól fogva a láz elmúlt. Mivel a hurutos és influenzás bántalmak a vesét is megtámadták, az orvosok e részben is vizsgálatot tartottak és az eredmény minden tekintetben megnyugtató; sem foszfátokat, sem albuminátokat,

egyáltalán *semmi rendellenességet nem konstataált a vizsgálat*, ami pedig a hurutos tüneteket illeti, azok nem terjedtek és az egyik *tüdőszárny* teljesen mentes a katarrhusától. Ma korán délután a hőmérséklet *valamivel emelkedett*, azután olyan csekély volt a változás, hogy az orvosok nem tartják jelentős körülménynek. Napközben ő felsége a szobákban fel és alá sétált, de még mindig nem engedik az orvosok, hogy a szabadba menjen ki. Délben *Mária Valéria* főhercegnő Bécsből kiment Schönbrunnba és meglátogatta a királyt. *Délután a főhercegnő visszautazott Bécsbe* és este hazautazott Wallseebe. A főhercegnő látogatásának rövidségét is arra magyarázzák, hogy a király állapota nem ad aggodalomra okot. Öt órakor báró Beck miniszterelnök tett jelentést a felségnek. A király a kihallgatás alatt semmiféle fáradságot sem árult el és az orvosok örömmel konstatálták, hogy az uralkodó erőbeli állapota sokkal kedvezőbb, mint tegnap volt.

Ismét láz!

Ma este hét órakor dr. Kerzl udvari orvos és Neusser professor ismét megvizsgálták a királyt és *valamivel kedvezőlenebbnek* találták az állapotát. Ismét emelkedett egy kevésse a *temperaturája, valami láza volt* este. Egyébként azonban jó étvágygyal vacsorázott, de a közérzése nem jó.

Nyugtalan éjszaka

Bécs, október 16.

— A HIR tudósítójának telefonjelentése. —

A királynak a mult éjszaka alig volt valami csekély láza és a temperatura *reggelre normális lett, minden orvosság nélkül*. A délelőtti órákban megint némi csekély hőemelkedés jelentkezett. Az éjszaka első fele meglehetősen rossz volt az erős köhögés miatt; dr. Kerzl, aki ő felsége közelében volt, *megnyugtató szert adott be*, aztán a király elaludt. A rossz éjszaka miatt az uralkodó ma reggel a szokottnál *egy órával később kelt föl; eleinte bágyadtnak érezte magát, de aztán visszanyerte frissességét, jobb étvágygyal evett*. A hurutos tünetek nem terjedtek. *Mária Valéria* főhercegnő még tegnap táviratilag kérdezősködött, vajjon meglátogathatja-e atyját és nemsokára az a válasz ment Schönbrunnból, hogy a király örömmel várja. Ma délből a főhercegnő Bécsbe érkezett, délután kikocsizott Schönbrunnba és félóra *hoszszat volt a királynál, aztán visszautazott Bécsbe*. Hír szerint Gizella bajor hercegné is meg fogja látogatni a királyt még a héten.

A veszedelem nem mult el

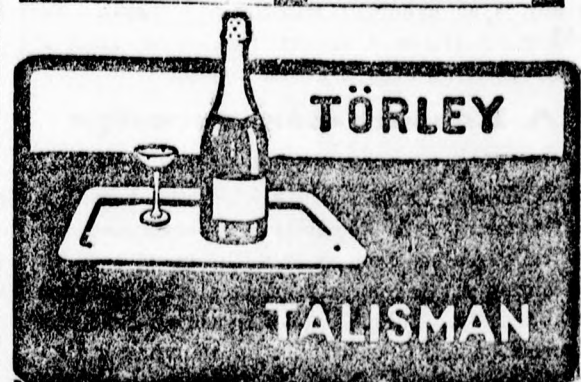
Bécs, október 16.

— A HIR tudósítójától. —

Késő este *egy udvari személyiség, aki közvetlen tapasztalásból értesült a király állapotáról*, *A Hir* bécsi munkatársa előtt a következő szenzációs kijelentéseket tette:

— A javulásról szóló hírek, fájdalom, nem igazak, sőt egyenesen az ellenkezőjük igaz. A király állapota *abszolút nem ad megnyugvásra okot*. A veszedelem nem mult el, ma aktuálisabb, mint a betegség egész tartama alatt. A láz nem mult el, a király erőállapota rossz, a szíve gyöngül s a katarrhusa terjedőben van.

Megdöböntő híradás ez. Ha ez az igazság a király állapotában, miért akarják mindenáron félrevezetni két ország népét.

A HIR

Majdnem ökölre egy kis kelepce miatt!

Csetepaté a városházán

Kerek négy óra hosszat ülésezett ma a főváros, de pár szóval elmondhatja a higgadt szemlélő, mi történt a nagy idő alatt. Semmi egyéb, csak az, hogy a szabad polgári párt föllálitott egy kelepce, amibe aztán maga esett bele. *Platthy* György foglalta le magának a legtöbb türelmet, mint aki az ügyetlen trükköt ügyetlenül végrehajtotta. Unalmasan kenetes beszédben indítványt terjesztett elő az iránt, hogy a főváros járjon hódoló instanciában a kormánytól a függetlenségi pártnál, a Margitsziget megvételével kapcsolatos kölcsön érdekében. Ez volt a bomba külseje. A belsejét csak ezután hámozta ki.

— Szükség van erre a deputációra, mert a kormány megvonhatja kezét a fővárostól Vázsonyi miatt, aki szocialista beszédet mondott a választóügy érdekében!

A ravasz megokolás után sorba olvasta föl *Platthy* a legszebb passzusokat Vázsonyi minapi beszédéből. A demokratákat untatta *Platthy* kritikája s *Biró* Henrik ugyancsak röpitette a közbeszólásokat.

— Azzal, hogy nem hallgatják meg, kimutatják, hogy nincs igazuk! — ezt az elnöklő *Fülöp* Kálmán főpolgármester mondta.

Támadt erre aztán olyan vihar, aminőt rég nem látott a városháza.

— Abcug!

— Pártoskodik!

— Le vele! — kiáltotta a többség a főpolgármester felé, aki az inzultusokat azzal vágta el, hogy felfüggesztette az ülést. Egy negyedóra múlva aztán szépen vissza is vonta az elszólását s kimagyarázta az ügyet úgy, hogy nem akart pártszempontból kritikát mondani. Majd még inkább helyreütötte a csorbát azzal, hogy *Platthy* indítványát a főváros méltósága szempontjából ellenezte. Utána *Bárczy* István polgármester roppant finom elmelel utasította vissza a törvényhatóságra oktrojált csuszámásztást. Végül pedig *Vázsonyi* Vilmos bánt el a szabad polgáriak trükkjével.

— Amit mondtam a választójogról, azt fenntartom. Meggyőződés nem eladó! Voltam én hazafi, amikor nem osztozkodásról volt szó, hanem kockázatról. *Platthy* ur, ön — fejezte be *Vázsonyi*, — lelkiismeretről szólt, hát önnek nincs lelkiismerete!

Szólt pártja lelkes tapsa között s ezzel *Platthy*ék beleestek a saját kelepcejükbe. Elfogadták *Bárczy* indítványát, amely nem a kormánypárthoz visz hódolatot, csak pusztá köszönetet a kormányának.

— Mivel fölemelte a kvótát! — mondta dr. *Bródy* Ernő. És igaza volt. Az ülés egyéb tárgyával senki sem törődött, így esett, hogy az előjáró-választásnál nem került ki abszolút többség.

☛ **Podmaniczky Frigyes.** Az agg Podmaniczky Frigyesnek alighanem már nemsokára el kell válnia az ő Budapestjétől. Napról-napra, éjszakáról reggelre vesznek az erői. Ma éjszaka is már úgy látszik, hogy közel a katasztrófa és a beteg ágyánál ott virrasztanak Podmaniczky Gyula, az unokaöccse, aki ma érkezett meg Aszódról és a Pannóniában vett lakást. A fivérének kívül Szilágyiné, az öreg házvezetőné, aki már 18 éve él az öreg ur mellett, őrzik Podmaniczky Frigyeset. A lakása elé vastag réteg szalmát terítettek és egy rendőr vigyáz, hogy a kocsik csak lépésben haladhassanak. Ez a rendőr, úgy látszik, az előhírnöke a kaszásnak.

KÉT TŰNTETÉS

Pikler mellett — Pikler ellen

Az esti órákban a fővárosban két helyen is rendeztek tüntetést *Pikler* Gyula egyetemi tanár hívei és ellenségei. Az első tüntetés délután hat óra tájban volt az egyetem előtt, ahova nagy számmal gyűltek össze *Pikler* hívei, hogy megvárják az előadás végét és ovációt rendezzenek a kijövő tanárnak. A rendőrség azonban megakadályozta a dolgot. Mikor a tömeg már nagyon felszaporodott, tíz lovas és husz gyalogos rendőr érkezett a helyszínére *Böjtös* Árpád felügyelő vezetésével. A rendőrök szétverték a tömeget és két tüntetőt, *Reiman* Lajos betüszedőt és *Szabady* Viktor magánhivatalnokot előállították a IV. kerületi kapitányságon. — Este tíz óra tájban az ellenpárt rendezett tüntetést a függetlenségi párt Royal-beli klubhelyisége előtt. Körülbelül kétszázan voltak a tüntetők, erősen abugolták *Pikler*t s éltették a függetlenségi párt vezéréit. Ide is csakhamar megérkeztek a rendőrök *Sajó* Sándor vezérletével és feloszlatták a zajongó tüntetőket. — A sűrűn ismétlődő tüntetések miatt egyébként ma az egyetemi tanács kihirdette a hallgatók közt, hogy *Pikler Gyula* az előadásait október 25-ig nem fogja megtartani.

A huszárfőhadnagyváltói

Uzsorások karmai közt

M. Sz. 2000-re: 500

A szövetségvezeték végörájára érkezett, a földön fekszik az egész társaság, elnyulva, meredten, de amig utolsót rugnak és utolsót hördülnek, tönkreteszik, kiuzsorázzák azt, aki az utcájukba jön. És *Benkő* Gusztáv nyugalmazott huszárfőhadnagy bejött az utcájukba. A főhadnagy megszorult, pénzre volt szüksége. Ilyenkor Pesten ügynökhöz fordulnak a lebecmannok. *Benkő* egy *Glesch* Adolf nevű ügynököt kért fel a kétezerkoronás kölcsön megszerzésére. *Glesch* hitgette, csalogatta a „palit” és lassan kiszedett belőle néhány száz korona előleget. Aztán rábeszélte, hogy biztosítsa be életét az „Általános Biztosító-Társaság”-nál, mert a kötvényre biztos a kölcsön. Ez meg is történt. Most már *Glesch* maga mellé vette a kötvényt és a főhadnagyot és elcipelte őket a *Hitel és Előlegező Bank* m. sz.-be, a Koronaherceg-utcába, ahol — így mondja *Benkő* feljelentésében — négy évre zálogba tartották katonai nyugdíjkönyvét és kötvényét, azután kifizettek egy kétezer koronás váltóra ötszáz koronát. A mohó tiszt zsebrendugta a pénzt és csak napok múlva jött rá, hogy csufosan becsapták. Ma feljelentette az ügynököt, akitől legalább az 1500 koronáját követeli.

☛ **Eltemetett munkások.** Szászrégenből táviratozzák: *Barta* Miklós, *Kocsis* Sándorné és leánya abafajai földművesnők ma délután az agyagtelepre mentek agyagért. Munka közben a tizenöt méter magas agyagföld egyszerre leszakadt s mindhármat eltemette. A szerencsétlenséget egy pásztor vette észre, ki azonnal segítségért futott a községbe. A szerencsétlenség színhelyéről oddig kétszáz szekér földet hordlak el, de még nem sikerült az eltemetteket megtalálni.

☛ **Tűz a vasuti állomáson.** *Ujvidékről* táviratozzák: Az újvidéki vasuti állomás főépületét az éjjel támadt tűz elhamvasztotta. A tűzoltóság és a vasuti alkalmazottak emberfeletti munkája megmentette a raktárépületeket és a hivatali helyiségeket. A vendéglő és mellék-helyiségei szintén leégtek. Azt hiszik, hogy a tűz vigyázatlanságból keletkezett. A vendéglős cselődsége ruhát vitt a padlásra és valószínű, hogy egy eldobott gyufa okozta a veszedelmet.

Björnsonnak a csehek

Most állunk csak csehül!

Nem tudjuk, mennyire foglalkoztak a derék és művelt csehek *Björnsterne Björnson* működésével, érdemeivel ezelőtt, de annyi igaz, hogy egy idő óta óriási kultusza van a csehek között a nagy norvég írónak. Mék pedig éppen azóta, hogy *Björnson* épp oly alaptalan, mint súlyos vádakkal lépett föl a magyar nemzet ellen. A nagy norvég tudvalevőleg a müncheni békegyesületnek, amely meghívta a konferenciájára, azt írta, hogy nem mehet el olyan békegyesületbe, amelynek *Apponyi* magyar miniszter is tagja, aki üldözi, elnyomja hazájában a nemzetiségek legtermészetesebb jogait. A nemzetiségek szemérmetlen hazudozásai téveszthették meg ennyire *Björnsterne Björnson*t, aki így, egyoldalulag informálva, antikulturális, zsarnok népek tartja a magyart és fájdalom, kifejezést is adott ennek a véleményének Európa előtt. A magyarországi nemzetiségek természetesen kaján örömjongással ünnepelték a magyar nemzet meghurcoltatását. De még szegény hazánk határain túl is örülnek a mi kellemetlenségünknek. Így például Csehországban, amelynek valóban rengeteg oka van irántunk ellenszenvvel viseltetni. A cseh egyetemi és műegyetemi tanárok és más testületek tagjai tegnap értekezletet tartottak, amelyen azt tárgyalták, hogy milyen módon fejezzék ki a hálájukat *Björnsonnak* a magyarországi nemzetiségek dolgában kifejtett álláspontjéért. A derék csehek végre elhatározták, hogy hálafeliratot intéznek ezért *Björnson*hoz cseh és francia nyelven. No, erre a csapásra igazán nem voltunk elkészülve. Most már valóban csehül állunk...

☛ **Botrányok az egyetemen.** A napról-napra ismétlődő tüntetések ma az egyetem tanácsát is foglalkoztatták. *Török* Aurél rektor felhívást intézett az ifjúsághoz, amelyben szigorú intézkedésekkel iparkodik az egyetem békéjét megóvni. Az egyetemre ezután csak azokat bocsátják be, akik *indexükkel igazolják magukat.* Ujabb rendzavarás esetében a zavargók kiletét a leckeönv vagy leckeigazolvány alapján meg fogják állapítani és ellenük fegyelmi eljárást indítanak, amelyre nézve a tanácshatározat már most jelzi, hogy az illetők leckeönveit a folyó év végén nem írják alá. *Török* Aurél rektor erélyes intézkedései helyén valók. Itt az ideje, hogy az ifjúság komoly tanulmányokkal foglalkozzék s ne éretlen tüntetések rendezésével.

☛ **Rablóbanda a Lánchid alatt.** Nagyszabású és titokzatos lopásokra jött rá a *Dunagőzhajózási Társaság* igazgatósága. A Lánchid alatti nagy raktárából hónapok óta tűnnek el rendkívül értékes kézműipari áruk, de hogy mi módon, azt a rendőrség sem tudta kideríteni, pedig hetek óta nyomoz ez ügyben. Ma a véletlen a rendőrség kezére játszotta az egész rablóbandát. Egy üllői-uti zálogházba déltáján behozott egy hordár szép selymeket és vásznakat. Éppen két detektív volt a zálogházban, akiknek feltűntek a vadonatúj portékák és nyomban felölősségre vonták a hordárt. Ez a Kálvin-térre vezette a detektíveket, ahol egy fiatalember várakozott. Igazolásra szólították fel az izgatott férfit, aki előadta, hogy *Kiss* Antal a neve, a Dunagőzhajózási Társaság raktárszolgája. A selymet és a vásznat főnöke, *Tertosklavetz* István neki, hogy zálogosítsa el. *Kiss*t a rendőrségre vitték, ahol töredelmes vallomást tett. A raktárfőnököt is előállították és mind a két embert letartóztatták. A rendőrség úgy látja, hogy a Lánchid alatti szervezett rablóbanda főcinkosait fogta el és holnap a többiket is kézrekeríti. Sok szerencsét!

A HIR

Uri gonosztevők

A fővárosi rendőrség négy uri bűnös ügyében folytat most széleskörű nyomozást. Közülök egyet sikerült Berlinben elfogni, a többi azonban nyomtalanul eltűnt. Az egyes esetekről a következő részletes tudósítás számol b.

Mire jó a szubvenció?

Kner Vilmos nagy hűhóval reklámciikk- és dobozgyárat létesített február havában a Herán-d-utca 54. száma alatt. Szubvenciót és körülbelül ezer korona értékű gépet kapott a kereskedelmi miniszteriumtól. A gyáros nagymennyiségű papírányagot vásárolt Schaar Mór nagykereskedőnél, továbbá az Első Magyar Papírárnyaggyárban. Aztán az egész gyárat eladta Neumann Ármán, Schiller Jenő és Gellért (Gutherz) Mór ócskavas-kereskedőknek. A hitelezők feljelentést tettek ellene, de már nem tudták felelősségre vonni, mert elszökött. A három kereskedő azt vallotta, hogy ők nem tudták a gépek eredetéről, fogalmuk sem volt róla, hogy a kormány tulajdonát képezik. Dr. Nagy Károly rendőrfogalmazó ma bűnügyi zárlatot fogantatosított a gyárban s a gépeket nyomban el is vitette. Kner Vilmos ellen körözőlevelet adtak ki.

Mire jó a hozomány?

A vidám patikus — csak így nevezték — ismert alakja volt az éjszakai Budapestnek. Garázda, verekedő fiatalembert, akit több helyen ki sem szolgáltak már a terrorizáló viselkedése miatt. Ma kiderült, hogy a pezsgőre, fogatra, könnyelmű lányokra kiadott pénzt sikkasztotta. A mulató ifju könyvvezető volt egy gyógyszerésznél, akinek vegyészeti gyára is van s többféle árut gyakran szállít külföldre, ahonnan hitelezői az Osztrák-Magyar Bankhoz utalják át a tartozásait. A könyvvezető kapta meg a bank értesítéseit, hogy milyen összegű utalványok érkeztek. Kiállította az elismervényt, fölvetta a pénzt s így két év óta harmincezer koronát vágott zsebre. A cég vezetője tegnap apró hibákat talált a könyvelésben s felelősségre vonta az ifjút. Ez megijedt és zavartan felelt, a főnök pedig gyanút fogván, a vizsgálatot folytatta. Így jött rá a manipulációra.

— Könyörgöm, ne jelentsenek föl, — mondotta a fiatalembert. — Tudják, hogy a családom gazdag és most százhuszezer korona hozományt kapok, amiből hamar kifizetem a kárt.

A tulajdonos Helsingforsban tartózkodik s a cégvezető nem merte a felelősséget magára vállalni. Ezért a rendőrséghez fordult. A könyvelőt detektívek kísérték be ma a főkapitányságra, ahol kihallgatták.

— Őszintén bevallom, — mondta — hogy sikkasztottam s ma is be akartam váltani az Osztrák-Magyar Banknál egy ezerháromszáz koronás utalványt. Van még nálam háromszáz korona s mindent visszaadok, ha nem csuknak le.

Holnapig adtak halasztást. A jelentékeny összeg kifizetésére azonban nem sok remény van, mert kiderült, hogy a menyasszony szegény leány, aki a Kossuth Lajos-utca egyik dohányboltjában szolgálja ki a vevőket. Ha a cég holnap délig meg nem kapja a pénzét, akkor az ifjút letartóztatják.

A Newyorktól — Newyorkig

Fischer Miksa és Riesz Lajos sikkasztó bankárok, akiknek az Erzsébet-köruton levő New-York-palotában volt üzletük, — mint egy amerikai ujság jelenti — New-Yorkba érkeztek. Nagy lakást béreltek ott egy hónapra, de amikor több magyar felismerte őket, hirtelen odább állottak. Azt hiszik, hogy Clevelandba utaztak s most biztonságban érezhetik magukat.

A bankiu és kedvese

Mocsáry Ödön, az Atlantika-társaság tisztviselője, amint közöltük, ötezer koronát vett föl a társaság kárára egy felismert nyugtával az

Angol-Osztrák Banktól s megszökött a barátnőjével, Markovics Jolán táncosnővel. Mocsáryt tegnap Berlinben letartóztatták s a leányt is őrizet alá vették. Az utóbbinál háromezernyolcszáz márkát találtak. Beismerte, hogy a bűnös uton szerzett pénzből, amelyet a barátja rábizott, ezerszázötven koronát adott nőtestvérének, aki a békéscsabai *Parasztújság* volt szerkesztőjének, Gara Jánosnak a felesége. A budapesti rendőrség Garánét beidézte, hogy a pénz dolgában kihallgassa; a megszökött pár kiadása érdekében pedig eljárást indított. Gara Jánosné, született Markovics Malvinál a rendőrség ezeröttszáz koronát talált a bűnös pénzből. Kihallgatása után letartóztatták.

☞ **Vanderbilt—Széchenyi.** Tehát meglesz az esküvő. Meglesz? Nem lesz. Tessék a mellénye gombjain leolvasni, vagy akáclevelen kiszámítani. Ma igen, holnap nem. Ma Vanderbilt Gladys változatlanul ragaszkodik Széchenyi László grófhoz és maga sürgeti, hogy mennél előbb tüzzék ki a házasság megkötésének időpontját. A jegyesek és hozzátartozóik között a legteljesebb egyetértés uralkodik és ha voltak is muló természetű ellentétek, azok már felmerülésük után elsimultak. Ez nem megaliansz, legyünk nyugodtak, nem az. A dollárok királyának leányát repeső örömmel, tárt karokkal várják az udvarok és a legfelsőbb körök. Oh jöjjön! Oh jöjjön! És holnap cáfolja meg az eljegyzést.

☞ **A gyermek.** A HIR legutóbb megírta, hogy egy fiatal leány a Vendel-utcában megszökött egy Varga István nevű munkást és megkérte, hogy tartsa addig a gyermekét, amíg felszalad a házba, rögtön visszatér. A derék Varga még most is tarthatná a csecsemőt; a leány nem jött többé vissza. A gyermeket a menedékhelyen helyezték el. Egyhónapos mindössze. Ma ez ügyben váratlan fordulat történt. Faragó József 1780. számú rendőrt, a főkapitányság előtt megszólította Tóth György fényképész, aki egy leányt vezetett karján és a következőket mondta:

— Ez a nő, aki itt velem van, annak a gyermeknek az édesanyja, akit a Vendel-utca Varga István napszámos vitt a menedékhelyre. Kötél Máriának hívják és tizenhét éves. Házilány volt, de nyomorba jutott. Cseléd lett. Nálam lakott a Ranolder-utca 28., később a Szászház-utca 9. számú házban. Ma jött el a kofferjéért hozzánk és elszökött, hogy egy éve elcsábították, gyermeke lett, képtelen volt becsületesen megélni. A Dunába ugrott, onnan kimentették. Azután mérget ivott, de a Rókusban meggyógyították. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek fel a bus esetről, de a szerencsétlen anyát nem tartóztatták le. Szegény, mehet a Dunának, azzal a boldog tudattal, hogy a böles kapitány ur is megkönyörült rajta. Le nem csukatta. Többet igazán nem kívánhat tőle.

☞ **A bosnyákok.** A budapesti utca egy exotikus, kedves figurája, a házaló bosnyák valószínűleg letűnik a láthatárról. A mindenféle aprósággal megrakott, cifra mozgó-bazárra, szegény bosnyák testvére, régen haraguszna a kiskereskedők, akiknek erős konkurenciát csinál a bosnyák, mert neki sem boltbért, sem adót nem kell fizetni, hát igen olcsón adhatja a maga silány bécsi apróságait. A kiskereskedők egyesülete most irtó hadjáratot indított a bosnyák intézménye ellen. Addig dolgozott ellene, míg a város ipari ügyosztálya ma iparigazolvány váltására és helybér fizetésére kötelezte a házaló bosnyákokat. Szegény, cifra bosnyákok, aligha bírják el ezeket a szigorú intézkedéseket.

☞ **A Magyar Divat kiállítása.** A Magyar Divat ez évi december havában nagyszabású háziipari, iparművészeti, divat- és háztartási kiállítást rendez Sárosi Bella óvónő, a lap szerkesztőjének vezetése mellett. Bővebb felvilágosítás kapható a Magyar Divat szerkesztőségénél (VII. Dohány-u. 16.) vagy Sárosi Bellánál (VIII. Baross-u. 41.)

TÁVIRAT TELEFON

Oláhok és magyar huszárok harca

Brassó, október 16.

Brassó közvetlen szomszédságában fekvő Keresztényfalván október 13-án, vasárnap véres összeütközés történt oláh parasztok és az ott állomásozó magyar huszárság között. A falu koresmájában mulató oláh legények közé egy magyar huszár keveredett; az oláhok részeg fővel nekiestek a huszárnak és agyba-főbe verték. A megvert huszár a kaszárnyába menekült, ahonnan több társával tért vissza a verekedés színhelyére. A támadók most már a huszárok voltak, akik oldalfegyverükkel tizennyolc oláhot súlyosan megsebesítettek. A verekedőket a katonai őrző letartóztatta szét. A katonaság és az oláh parasztok harca Brassóban és környékén nagy izgalmat keltett.

Horvát tüntetés Fiumében

Fiume, október 16.

Több horvát legény ma délután tüntetést rendezett. Horvát lobogóval átvonultak az utcákon. A tüntetésnek a rendőrség vetett véget.

Menekülnek Belgrádból

Belgrád, október 16.

Vuics Dusán, a király főudvarmestere lemondott állásáról és örökre elköltözik Szerbiából Párisba. Általánosan azt beszélik városzerte, hogy Vuics Dusán, aki politikai körökben rendkívül népszerű és a társaságokban nagy kedveltségnek örvend, azért mondott le váratlanul a főudvarmesterségről és azért költözik el hazájából, mert nagy katasztrófától fél és idejekorán biztonságba akar jutni. György trónörökös eddig a konakon kívül lakott. Legközelebb feloszlatták háztartását és a trónörökös állandóan a királyi palotában fog lakni. A Pravda című lap közli, hogy a tegnap esti udvari lakoma után, amelyet a király a belga követ tiszteletére adott, a konakon éjjel 11 órakor a trónörökös és Dunic testőrpáncsnok közt összekoccanás történt. A részletekről nem számol be a Pravda.

Rombol a puszkapor

New-York, október 16.

Fontenet városban, Indiána államban felrobbant a legnagyobb amerikai puszkaporgyár, levegőbe röpültek a gyár összes épületei, a munkások közül hatvan meghalt, a többiek közül, a kiket éppen éjszakai munkára rendeltek be, hétszázan megsebesültek. A robbanás nyolcvanöt mértföldre hallatszott, óriási megdöbbenést keltve mindenütt. A gyár környéke egy tüzhányóhegy kitörésétől elpusztított vidék benyomását kelti. Az épületek lángokban állanak, szerteszét holttestek hevernek, amelyeknek eltakarításáról a sebesültek elszállításával elfoglalt lakosság nem tud gondoskodni. Az istenítélet által rombadőlt falak között pedig a szerencsétlenség áldozatainak hozzátartozói siránkoznak, akik hajléktalanul maradtak, mert a gyár közelében levő lakásaik elpusztultak. A mentők tehetetlenül állnak az irtóztatos katasztrófával szemben, mert munkájukat ujjab robbanások lehetetlenné teszik. A löpőgyárak alkalmazottai közül igen sokan a mentő munkások szeme láttára égtek el a lángokban. Az iskola-épület, amely a szerencsétlenség színhelyétől körülbelül félmérföldnyire van, beomlott és ötven gyermeket súlyosan megsebesített. Az erős légnyomás következtében a telefon- és táviróvezeték, valamint az épületek harmincöt mértföldnyi területen megsérültek. A legnagyobb nyomorban sinylődő hajléktalanok száma ezerszázánál több. A löpőgyártól husz kilométer távolságban egy szénbánya beomlott és a munkásokat eltemette. A Daily Mail newyorki távirata szerint kilencven bányász van a beszakadt föld alatt és noha a mentéshez azonnal hozzáláttak, aligha fognak élve menekülni az eltemetett bányászok.

MŰVÉSZET

SZINHÁZ * ZENE * KÉP * KÖNYV

Színházadivárosházán

A bizottság operettje csufosan megbukott

Szégyen és neveltség!

Az öreg, fáradt népszínházi bizottság ma váratlanul gyermekké fiatalodott és duhajságában színházat rögtönzött a komoly városházán. Színrekerült egy operette, az *Inkvizíció* volt a címe és csufosan megbukott. Komoly embereket is belevontak a komédiába, a Népszínház igazgatóját, ügyvezető-főnökét és titkárát.

A komédia előzményeit ismerik *A Hír* olvasói. Egyes helyeken a Népszínház állítólagos válságáról adtak hírt, annak kapcsán, hogy a népszínházi bizottság két tagja lemondott az állásáról. Egy újságíró a válsághírekre vonatkozólag meginterjúvolta *Forrai Oszkár*t, a színház ügyvezető-főnökét és olyan nyilatkozatot adott a szájába, amelyet *Forrai nem tett meg*. *Forrai* már *A Hír* reggeli számában kijelentette, hogy a neki imputált kijelentéseket nem tette. Utóbb *Márkus József* bizottsági tagnak becsületszavára való hivatkozással meg is írta ezt.

A komédia ezután következik. Ma délután ebben a borzalmasan nagy dologban sürgős és rendkívüli ülésre gyűlt a népszínházi bizottság. A tárgy ez volt: megtette-e *Forrai* a szóban forgó kijelentéseket, igen, vagy nem. Az ülésen résztvettek *Hüvös József*, *Heltai Ferenc*, *Márkus József*, *Rózsavölgyi Gyula*, *Morzsányi Károly* és *Surányi József*. Az inkvizícióra beidéztek *Máder Rezső* igazgatót, *Forrai Oszkár* ügyvezető-főnököt, dr. *Patek Béla* ügyvezető-titkárát és *Pál Jób* hírlapírót, aki előtt állítólag *Forrai* ez inkriminált nyilatkozatot megtette volna. Először *Máder* hallgatták ki, aki kijelentette, hogy az interjúról nem tud semmit s a maga részéről semmiféle nyilatkozatot a bizottságra vonatkozólag nem tett.

*Pál Jób*ra került azután a sor, aki kijelentette, hogy mindazt, amit lapjában írt, *Forrai Oszkár* mondotta neki. Dr. *Patek*, aki jelen volt az interjúnál, becsületszavával erősített vallomást tett a bizottság előtt, melyben kijelentette, hogy *Forrai szavai elferdítve jelentek meg* s hogy egyes kijelentései egyáltalán nem vonatkoztak a népszínházi bizottság tagjaira. Vallomását kész esküvel megerősítve bármely bíróság előtt megismételni.

Hát itt azután megbukott az operett. A bizottsági urak maguk is belátták ezt. Elhatározták, hogy tovább nem folytatják a komédiát, hanem megbízták az elnöklő polgármestert, hogy nézzen utána a dolognak. Ezzel az ülés véget ért.

Az ülés véget ért, de idekint folytatódik ez a nagyszerű affér. Ezek a gaszkonyi legények. A tápió-sülyi színházi bizottmány csufosan meg van szégyenítve. Éljenek a tyukpörök, éljen a pletyka, éljen ez az egész, nem kicsinyeskedő, komoly és érzékeny testület! Kevés város dicsekedhetik csak ilyen jóhumoru urakkal. Le a kalappal, elvágódnai a bölcsességük előtt!

A komoly része pedig? — Erről talán kár is beszélni. Nem tette meg *Forrai* ur a kérdéses nyilatkozatokat? Kár. Megtehette volna. Igaza is lett volna, joga is hozzá. *Forrai* urnak, sőt a legkisebb színpadi munkásnak is joga van a népszínházi bizottságról úgy vélekedni, ahogy jólesik neki. Ez nem a gazda és cseléd viszonya. Hiszen nem a város gyakorol kegyet a mostani bírával, hanem a vállalkozó az, aki fizet, elmondhatja magáról: igen tisztességesen fizet! Reméljük, *Máder Rezső* tiltakozott minden ilyen zaklatás ellen. Ha még nem tiltakozott,

tegye meg utólag. Neki a színházat kell vezetni, nem egy dologtalan és unatkozó bizottsággal szünetlen tárgyalni.

Krammer Teréz pöre

Legközelebb tárgyalják és nagy kavarodás lesz belőle

Krammer Teréz, az Operaház művésznője beváltotta az ígértét és bíróság elé állítja azt az ügynököt — *Bárd Mór*-a neve, — aki bajba kerülve, nem átalotta őt a legbrutálisabb és legvakmerőbb módon meghajszolt. A kínos affér részleteire még elevenen emlékezhetnek *A HIR* olvasói. Krammer Teréz meghiusult szerződéséről körül támadt a csunya botrány. *Bárd* huszezer korona provizótiót követelt a művésznőtől, azzal, hogy osztoznia kell *Nebenführer Józseffel*, az Operaház gazdasági főnökével, akit *Bárd* a kezében tart. Krammer Teréz mindezeket elmondotta *A HIR*-ben, s a teleplezett ügynök — mi telhetett volna tőle — tagadott, rágalmazott, és Krammer Terézre háritotta a lazugság csuf vádját.

Most előttünk van az a panasz, amelyet Krammer Teréz az ügyvédje, *Kovács Jenő* dr. útján adott be a járásbíróshoz. A följelentés szövege így szól:

Tekintetes kir. Járásbíróshoz!

Bárd Mór budapesti lakos, zenemű-kereskedő 1907 évi szeptember hó 25-én a f. alatt másolatban csatolt levelet intézte *Nebenführer József* belügyminiszteri számtanácos urhoz, amelyben a következő kitétel foglaltatik: „miután pedig az állami színházakra vonatkozó intézkedések a miniszterium részéről a múltban *Bezerédj Viktor* államtitkár ur és részben Ön útján történtek, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy *A HIR* című újság ezen állítása abszolút valótlan és amennyiben ez a kijelentést Krammer Teréz urnó, a kit meghívására augusztus 20-án Csömörön meglátogattam, tényleg megtette volna, tudva valótlanágat mondott és ezen állítása az első betűtől az utolsóig merő hazugság.” A levél ezen passzusában *Bárd Mór* azt állítja rólam, hogy tudva valótlanágat mondtam és hazudtam.

Bárd Mór ezen kijelentése arra vonatkozik, hogy én *A HIR* tudósítójának kijelentettem, hogy ő előttem egy nyilatkozott volna, „hogy az állami színházak miniszteri intézőjét a kezemen tartom.” Tekintettel arra, hogy a *Bárd Mór* leveleiben foglalt és engem alapítalánul támadó kifejezés a btkv. 261. §-ában foglalt becsületsértés tényálladkát megállapítja, *Bárd Mór* ellen 2 f. alatt igazolt ügyvédem útján becsületsértés vétségé címén feljelentést teszek, kérem a tárgyalást ez ügyben kitűzni, feleket a tárgyalásra megidézni, *Bárd Mór*t becsületsértés vétségében büntetésnek kimondani és szigorú büntetéssel sújtani. Egyben azon kérelmet terjesztem elő, miszerint arra való tekintettel, hogy *A HIR* tudósítója előtt tett kijelentésemmel a közérdeket akartam megóvni, a btkv. 263. §-ának 5-ik paragrafja alapján a valóság bizonyítását megengedni és bejelentendő tanúmat kihallgatni méltóztatnék.

Tisztelettel

Krammer Teréz.

A följelentést, amelyet nemsokára kitűznek, *Farkass Gyula* dr. járásbíró fogja tárgyalni. Ezen a tárgyaláson sok minden tisztázódnai fog és súlyos kellemetlenségei származnak majd igen sok ponton a rágalmozó ügynöknek.

* **A denevér.** A Népszínház-Vigopera programjához képest változatos műsorra törekedvén, jövő kedden, e hónap 22-én eddigi nagy sikerei sorába újabb darabot visz, *Strauss* remekét, a *Denevért*. Az igazgatóság nagy gondal tanítatja be a darabot, amely most először megy olyan kőrussal, zenekarral és kiállítással a Népszínházban, amilyent ez a nagyszabású dalmű megkövetel. *Rozalinda* szerepét *Ney Leona* játssza és énekművészetére vár, hogy a partitúra minden szépségét érvényesítse. Adél szobaleány szerepében ismét új tehetség, *Szegő Józsa* mutatkozik be. A dekorációk sorában kü-

lönösen szép az orosz hercegi teremdiszlet. A második felvonásba balletet is illeszt a rendezés, amely ez alkalommal az új tánckart is bemutatja. A denevér keddi előadásáig a *Carmen* és a *Sárga dominó* egymást váltják fel. E darabok valamennyi eddigi előadását zsufolt ház tapsolta. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal a *Bolond Istók* kerül színre, amelynek kedves, népies hangját, derűs magyar levegőjét a délutáni előadások közönsége kiválóan méltányolja.

* **A Magyar Színházban** *Constance de Linden* hétfőn este a *Donnay „Education de prince”*-ében *Silistria királynőjét*, második este pedig a „Páris—Newyork”-ban egy Párisba szakadt amerikai miszt játszik. A két francia előadásra az árakat fölemelték.

TÖRVÉNY ELŐTT

* **Bokányi kontra Kardos.** Ismeretes az az elkeseredett harc, amely *Bokányi Dezső* és *Kardos Jakab* között a közelmúltban lefolyt. *Kardos* súlyos vádakkal illette a sajtóban *Bokányit*, aki sajtópört indított volt elvtársa ellen. Ez ügyben ma hallgatta ki a vizsgálóbíró *Kardost*, aki vádjai bizonyítására tanukat jelentett be. Kérte, hallgassák ki *Mezői Vilmost*, dr. *Goldner Adolfot*, *Garami Ernőt*, *Grossmann Miksát* és *Vanczák Józsefet*, akik szerinte összes állításait bizonyítani fogják. *Goldner* ma nyilatkozatban kijelenti, hogy *Bokányi* ellene semmiféle inkorrekttséget nem követett el.

* **A kilencvener koronás főnyeremény.** A nyáron *Lilienthal* Vilmos király-utcai kávéosztályosjegyen kilencvener koronát nyert. A sok pénznek nem örülhetett sokáig, mert egy ismerőse, *Künstler Mór* asztalos, a főnyeremény miatt bűnpört akasztott a nyakába. *Künstler* a pör során előadta, hogy a szóban forgó sorsjegy felerésze őt illeti, mert ezt közösen vásárolták. *Lilienthal* ellen megindult a bünyügyi eljárás, de mert a vád bizonyítást nem nyert, a vizsgálatot ma jögerősen megszüntették ellene. *Lilienthal* azonban nem az az ember, akit csak a pénz tesz boldoggá. Hogy a feljelentés folytán rajtaesett sérelmet megtorolja, ma hatóság előtti rágalmozás miatt pört indított *Künstler* ellen.

* **Széihámos amerikai.** Egy amerikai ember tavaly furfangos módon csapt abe *Méry Béla* zeneműkereskedőt. Bemutatkozott neki, hogy ő *Robbins A.* Róbert newyorki impresszárió. Kérte, járjon kezére egy jó magyar cigánybanda s egy kiváló hegedűművésznő szerződésében. A szerződést meg is kötték *Vörös Elek* bandájával és *Geyer Stefi* hegedűművésznővel, egy amerikai köruttra. *Robbins* előlegül tüstént kiállított egy csekket harminchatezerkilencszáz koronáról, de a csek véletlenül hamis volt. Az amerikai ennek alapján ötszáz korona kölcsönt esalt ki *Méreytől* s azután négyszáz korona szállótartozás hátrahagyásával megszökött. Több világvárosban hasonló csalásokat követett el, míg végül *Luzernben* elfogták s kiszolgáltatták a magyar bíróságoknak. A törvényszék ma a csaló amerikaiat elítélte tíz havi börtönre és negyven korona pénzbüntetésre. Ha fogságát kitölti, kiszolgáltattják a külföldi hatóságoknak.

A lesoványodást

meggátolja, a testet, a gyermek husát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsió. Ez a szer a legjobb gyógyító- és erősítő táplálék gyermekek részére, és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy

sok ezer gyermek meggyógyult

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féleműt-szer védjegyjét — a halászt — kérjük ügyvelembe venni.

e szer használata által. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, úgy azonnal adjanak neki SCOTT-féle Emulsiót.

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkotórészekből összeállított SCOTT-Emulsió van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fill.

Kapható minden gyógyszertárban.

KÖZGAZDASÁG

A budapesti gabonatözsde

I. Készáru-üzlet

Eleinte bágyadt irányzatban, végül változatlan áron elkelt 20.000 mm. buza. Rozs 10-15 fillérrel, zab 20 fillérrel, tengeri 20 fillérrel drágább. Árpa szilárduló.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 2200 mm. 78.50 k. 24.80 K., nov. buza, 1000 mm. 78 k. 24.25 K., 100 mm. 78 k. 24.50 K., 100 mm. 78 k. 24.30 K., 100 mm. 78 k. 24.50 K., 200 mm. 78 k. 24.50 K., 250 mm. 78 k. 24.50 K., 450 mm. 77 k. 24.40 K., 3000 mm. 77 k. 24.40 K., 300 mm. 77 k. 24.40 K., 300 mm. 77 k. 24.50 K., 100 mm. 77 k. 24.30 K., 100 mm. 76 k. 24.30 K., 300 mm. 77 k. 24.40 K., 2000 mm. 77 k. 24.40 K., nov. 500 mm. 77.2 k. 24.50 K., 100 mm. 77 k. 24.45 K., 200 mm. 77.5 k. 24.45 K., 100 mm. 78 k. 24.45 K., 100 mm. 77.5 k. 24.45 K., 150 mm. 76.5 k. 24.20 K., 100 mm. 76 k. 23.80 K., 100 mm. 76 k. 23.95 K., 150 mm. 76 k. 24.— K.

Tiszavidéki: 100 mm. 70 k. 23.95 K., 100 mm. 75 k. 23.70 K.

Pestvidéki: 100 mm. 79 k. 24.30 K., 100 mm. 78 k. 24.40 K., 600 mm. 78 k. 24.30 K., 500 mm. 77.5 k. 24.60 K., 100 mm. 77 k. 23.90 K., 500 mm. 76.5 k. 23.80 K., 500 mm. 76 k. 24.— K.

Fehérmegyei: 100 mm. 80 k. 24.30 K., 100 mm. 76.5 k. 24.15 K., 300 mm. 76 k. 24.15 K., 300 mm. 76.5 k. 23.70 K.

Mind három hónapra.
Rozs. 100 mm. 21.05 K., 800 mm. 21.00 K., 300 mm. 21.60 K., három hónapra, 100 mm. 21.10 K., 400 mm. 21.10 K.

Tengeri. 200 mm. 14.10 K.
Készpénzfizetés mellett.

Hivatalos jegyzés

Buza	klós	Ára 100 kgr.	klós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki (uj)	75	23.85 — 23.75	79	24.10 — 24.50
"	76	23.55 — 23.95	80	24.20 — 24.60
"	77	23.75 — 24.25	81	— — — —
"	78	23.25 — 23.85	—	— — — —
Fehérmegyei (uj)	75	— — — —	79	24.— — 24.40
"	76	22.45 — 23.85	80	— — — —
"	77	23.65 — 24.05	81	— — — —
"	78	23.85 — 24.25	—	— — — —
Pestvidéki (uj)	75	23.25 — 23.65	79	24.— — 24.40
"	76	23.45 — 23.80	80	— — — —
"	77	23.65 — 24.05	81	— — — —
"	78	23.85 — 24.25	82	— — — —
Bácskai uj	75	— — — —	—	— — — —
"	76	23.85 — 23.75	—	— — — —
"	77	23.85 — 23.95	—	— — — —
"	78	23.75 — 23.15	—	— — — —
Rozs	elsőrendű uj	— — — —	21.05	— 21.40
"	középmínőségű uj	— — — —	20.85	— 21.—
Árpa	takarmány, elsőrendű	— — — —	13.60	— 15.80
"	takarmány, másodrendű	— — — —	15.40	— 15.80
Zab	elsőrendű	— — — —	16.25	— 16.40
"	középmínőségű	— — — —	15.80	— 16.10
Tengeri magyar	— — — —	— — — —	13.90	— 14.05
Répa	káposztarepce	— — — —	34.50	— 36.—

II. Határidő-üzlet.

Kötések. Az üzlet folyamán a következő kötések történtek:
Októberi buza (1907) 23.62—23.74—23.70
Áprilisi buza (1908) 25.—25.16—25.10
Októberi rozs 21.56— — — —
Áprilisi rozs (1908) 22.74—23.—22.94
Októberi zab 15.74—15.78—15.74
Áprilisi zab (1908) 17.06—17.16—17.12
Májusi tengeri (1908) 14.10—14.22—14.16

Déli 1 órákor zárulnak.

Októberi buza (1907) 23.70—23.72
Áprilisi buza (1908) 25.10—25.12
Októberi rozs (1907) — — — —
Áprilisi rozs (1908) 22.94—22.96
Októberi zab (1907) 15.74—15.76
Áprilisi zab (1908) 17.12—17.14
Májusi tengeri (1908) 14.16—14.18

Gabonaforgalom

1907. október 15-től október 16-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	33868	—
Rozs	2608	1500
Árpa	16083	238
Zab	22471	12653
Tengeri	1321	1217
Liszt	—	15174
Korpa	3101	3363

Délutáni határidő-üzlet:

4 1/2 órákor a következők voltak a záró árfolyamok:

Októberi buza (1907) 23.66
Áprilisi buza (1908) 24.04
Októberi rozs (1907) 21.56
Áprilisi rozs 23.—
Októberi zab (1907) 15.75
Áprilisi zab (1908) 17.10
Májusi tengeri (1908) 14.12

A budapesti értéktözsde

Kedvezőbb hangulatban indult a mai értéktözsde, az árak 2 1/2—5 fillérrel emelkedtek. Forgalom élénk.

Előtözsde:

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 639.25—640.—. Magyar hitelbank 749.—752.50. Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank 466.—468.—. Magyar jelzáloghitelbank II. kib. 425.—426.50. Osztrák-magyar államvasut 657.75—658.—. Rimamurányi vasmű 543.—545.—. Magyar koronajáradék 92.95—93.—. Közuti vasut 523.50—525.—. Hazai bank 274.—275.75.

Déli tözsde:

Irányzata kezdetben szilárd, később hanyatló. Köttettek: Osztrák hitelrészvény 658.—640.50. Magyar hitelbank 752.—755.—. Magyar

leszámítoló- és pénzváltóbank 469.—469.50. Magyar jelzálogbank II. kib. 427.—429.50. Osztrák-magyar államvasut 658.50—665.50. Rimamurányi vasmű 544.75—545.25. Magyar koronajáradék 93.—93.15. Közuti vasut 525.—527.—. Ujlaki téglagyár 266.—278.—. Drasche 458.—469.—. Hazai bank 276.25.

Utótözsde

Irányzata csendes forgalom mellett hanyatló, amit a király egészségi állapotáról érkező kedvezőtlen híreknek lehet betudni.

Köttettek: Osztrák hitelrészvény 637.25—638.50. Osztrák-magyar államvasut 661.—662. Rimamurányi részvény 544.—.

Zárulat délután 4 órákor

Osztrák hitelrészvény 637.—. Magyar hitelrészvény 749.—. Osztrák-magyar államvasut 661.—. Rimamurányi vasmű 544.—.

Bécsi értéktözsde

Bécs, október 16. 4 2/0 papír járadék 96.10 4/0 oszt. arany jár. 114.50. 1860. sorsjegy 149.25. Osztr. hitelsorsjegy 446.—. Angol osztr. bankrészv. 297.—. Bécsi Bankverein 529.10. Osztr.-magy. bank 17.80. Déli vasut 150.50. Duna gózh. társ. 1010.—. Dohány részv. 409.—. Cs. k. arany (vert) 11.37. Német bank váltók 117.41. 4 2/0 ezüst jár. 96.05.—780 Osztr. koronajáradék 96.30. 1864. sorsjegy 255.50 Osztr. hitelint. részv. 635.25. Union-Bank 533.—. Osztr. Länderbank 424.50. Osztr. m. áll. vasut 660.75. Elbe-völgyi vasut 426.50. Alpési részv. 602.50. 20 frankos 19.19. Londoni váltóár 240.32. Lipótkohó 414.—. Török-sorsjegyek 183.50

Bécs, október 16. 4 2/0 arany-járadék 110.60 Tiszai és szeg. kölc. sorsj. 142.—. Magy. hitelb. részv. 752.50 M. lesz. és váltó részv. 469.—. Rimamurányi 545.—. M. cukoripar —.—. Adria hajózási r.-t. 402.—. Magyar koronajáradék 93.05. 4/0 magy. földteherm. kötv. 92.90. M. nyer.-k. sorsjegy 191.—. Kassa-Oderb. v. részv. —.—. M. keresk. bank —.—. M. Jelzálogbank 426.50.

Külföldi értéktözsde

Berlin, október 16. (Zárulat.) 4 2/0 papírjára-dék —.—. 4/0 oszt. arany jár. 97.80. Osztr. hitel-200.75. Déli vasut 29.40. Orosz bankjegyek 216.50. 4/0 uj orosz kölcsön 71.—. Disconto Cdmmandit 173.90. Dynamit Trust 164.—. Harpeni 204.75. Unifikált török jár. 93.30. 4 2/0 ezüst járadék 96.10 0/0 magy. arany jár. 93.25. Magyar koronajáradék —.—. Osztr. m. államvasut 141.50. Bécsi váltóár 85.10. Olasz járadék —.—. Ált. Villamos Edison 200.—. Gelsenkircheni 198.40. Laurakohó 226.10.

Berlin, október 16. (Zárulat.) Buza —.—236.75 Rozs 211.50.—210.25. Zab 179.75. 185.75. Tengeri —.—,50.—.—.—. Olaj 74.80.—.—. Szesz —.—.

A VILLAMOS

REGÉNY

A HIR számára írta:

BRÓDY SÁNDOR

(Idegen nyelvre átültetni tilos) — (41)

Másnap reggel a gond korán felkeltette Jánost.

— Ma elmegyek ahhoz az emberhez, megmondom neki, amit elmondani elmulasztottam! szólt szenvedélyesen.

Éva nem csittította:

— Menj, igazad van, menj!

Jelentkezett kihallgatáson, nyomban fogadták. Az elnök elébe ment az ajtóig:

— Tudtam én, hogy eljön. Tudtam én, hogy okos ember!

— Nem is vagyok olyan okos! utasította vissza János az inszinuációt és glédába vágta magát, mint ahogy katonáéknál tanulta.

— Nos? kérde az elnök és kissé hátrált.

— Csak azért jöttem, mert olyan ostoba voltam, hogy tegnap elfelejtettem megmondani, hogy amit a méltóságos ur nekem ajánlott, gyalázatosság! És aki rólam olyasmit feltételez, az gyalázatos!

Az elnök-igazgató mélyen meghajlott:

— Köszönöm! mondá alázatosan és gúnyosan.

— Szívesen! felelte az elcsapott villa-

mos, most már megkönnyebbülten; vigyorgott, impertinens lett. Az előkelő ur azonban most lett csak előkelő igazán:

— Szeretem az önérzetes férfit. Most még jobban ragaszkodom az ajánlatomhoz, mint azelőtt. Ha én nem volnék az, aki vagyok, ha én egy jött-ment pénzespóc volnék, kivezetném önt innen. A rendőrség — nekem — önt rövidebb időre be is zárja. De én tiszteltem önt és önben a nyílt férfit.

A villamos kinjában elmosolyogta magát és a dühtől, hogy ezt az embert a falhoz nem mázolhatja, krétafehér lett. Az elnök észrevette, hogy az ember alól van, sebes, de vigyázatos mozdulattal reámászott:

— Vagyok olyan szocialista, mint ön. Az én anyám is úgy halt meg, hogy amikor nagyon beteg volt, nem tudtuk fürdőre küldeni. Én kis bankpraktikáns voltam akkor; nekem csak harminc forintom volt, abból eltűnk, abból adtam férjhez nővéreket. Nekem is van szívem és ha nem volna, van eszem. És ha magamtól nem utálnám az arisztokratákat, megutáltatná őket velem a tulajdon fiam, aki beléjük buj, a rongyos, a bűdös, a kék — hátuljokba!

Az elnökigazgató, hogy lelkiállapotát jellemezze, leköpött a szmirnai szőnyegre. A villamos mindazonáltal gyanakodva nézett rá, de hallgatta:

— Azt hiszi, hogy egy megveszekedett rézkrajcárt fogok hagyni a mágnás-majom fiamra, ő fensége ordonánctisztjére i. d. r.?! Mondok önnek egy titkot. Nem szeretném, ha bárki is megtudná. Magának megmon-

dom, mert akárhogy ellenkezik, máris bizalmas emberemnek tartom. Nekem van magához bizalmam és ez a fődolog . . . Az alkalmazottaim fognak kapni mindent. Meglesznek lepődve. Hogy gondoskodom én róluk, miután már nem icsérek. Hogy ki ne legyenek szolgáltatva az utódom szeszélyének, az igazgatóság pénzvágának.

Az öreg nevetett egyet, igen jóízűt, egészen fiatalosat:—

— Hogy fognak isteníteni, akik szidtak és hogy fognak szidni, akik istenítettek. Én szeretem az ilyen tréfát és sajnálom, hogy csak egyetlen egyszer lehet megcsinálni az életben, halálom esetére. Kár, hogy nem lehet többször meghalni. De fogja ön még vinni, és sirva vinni a keresztet a koporsóm előtt. Pedig az elébb még kívánta a halálomat. (Mert a zsebében nincs készpénz és a becses nője otthon alighanem hideg vizet früstökölt.) Nem szánt volna megölni. De én nem félek, nem bánom, tudom, hogy a végén nekem lesz igazam!

Az elnök belerekedt a beszédbe, a villamos pedig beleizzadt a hallgatásba. Azonfelül úgy érezte magát, mint egy megvert kutya. Le volt fegyverezve, le volt főzve. Megfordult, hogy elmenjen, de a diadalmat nem engedte ki a kezéből:

— Akarja tudni, — mondá halkán, inkább sugva, — mit gondolok egy villamos-sztrájkrol és annak lehetőségéről?

(Folytatása holnap.)

SZINHÁZAK

Csütörtök, 1907. október 17-én.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Tosca.

Melodráma 3 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

KIRÁLY SZINHÁZ.

A vig özvegy.

Operett 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órakor.

VIGSZINHÁZ.

Nincs elvámolni valója?

Bohózat 3 felvonásban.
Kezdete fél 8 órakor.

NÉPSZINHÁZ.

(Vig-Opera).

A sárga domino.

Operette 3 felvonásban.
Kezdete 7 1/2 órakor.

NEVEZETI SZINHÁZ.

A három testőr.

Vígjáték 3 felvonásban.
Kezdete 1/8 órakor.

URÁNIA SZINHÁZ.

A tenger.

Kezdete 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ

Szent Péter esernyője.

Színjáték 4 felvonásban.
Kezdete 1/2 órakor.

Eldoradó (Csoda) Színház

Rákóczi-ut 64.

Az éneklő-, beszélt- és mozgó színházban.

1. Ad. egy kis szerelmet. 2. Maxim dal. 3. Bumliza dal. 4. Lovag dal. 5. Hinta dal. 6. A füstölő kályha. 7. Az életkedvenclem. 8. Mágneses páncél.

Kezdete fél 8 órakor. — Öröklent előadás éjfél 12 óráig. — Pályázók 1 kor. Zsűriye 80 fill., zártszék 60 fill., I. hely 40 fill., II. hely 30 fill.

Modern Színház — Cabaret

Andrássy-ut 69.

Három istennő. Prolog. Irtó és előadja Pálmay Ilka. A trónörökös. Életkép. Irtó Szomaházy István. Drágaság. Pest jelenet. Irtó Molnár Kerené. Jus prima noctis. Operette. Irtók Heltai J. és Szirmai A. — Cabaret-számokban fellépnek:

Pálmay Ilka, Medgyaszay Vilma, Keleti Jánoska, Vörös Illy, Nyáry Antal, Kardos Andor, Sólyom Márton.

Kezdete 9 órakor.

Budapesti CABARET Teréz-körút 28. sz. (Bonbonnière) Telefon 52-88

Minden este 9-től 12-ig nagy előadás.

Műsoron kívül új bohózat A T. HÁZ MUCSÁN.

Két másik kis darab: I. A szövetkezet. II. A remekőrök.

László Rózsi és Ferenczy Károly ^{új} ^{kedvelőkkel}

Husz új cabaret-szám. Fellép minden este: Nagy Endre, Bibor Olga, Kápolnai Irén, Balogh Böske, Máhr Nándor, Huszár Károly, Sajó Géza stb.

Jegyek: Bárdnál, Kossuth Lajos-utca és Andrássy-ut, Zipsor-nél, Andrássy-ut és a Cabaret-pénztáránál.

FOLIES CAPRICE

Inozgatók: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Rendező: ROTT SANDOR

UJDONSÁG! Az előadás kezdete fél 9 órakor. UJDONSÁG!

Ujdonság! Ma és mindennap Ujdonság! 9 1/2 órakor.

Biztos diagnózis

bohózat Irtó: Cagliostro.

Végül 11 órakor!! Szenzáció!!

„Die lästige Wittwe“

Bohózat 1 felvonásban. Irtó: SATYR.

Továbbá: Trebitsch Sándor és Baura Emil urak új szóló számaikkal.

Nappal pénztár délelőtt 9-12-ig és délután 3-6-ig.

Az I. emeleti CASINO DE PARIS megnyit. Kezdete fél 12 órakor, többek közt a 7 híres Postillonok, valamint angol és francia különlegességek fellépte.

„Intim-Vendéglő“

VIII., Sándor-tér 4. (Gutenberg-palota.)

folyó hó 13-án megnyit.

Fényes berendezés. Polgári árak.

Valódi magyar konyha. Közvetlen a termelőktől vásárolt kitűnő borok.

Számos látogatást kér

Takáts János és Társa

az Erzsébet-Sósfürdő vendéglőse.

Kérje ingyen

és bérmentve nagy, gazdagon illusztrált főrajzgyűjtemet 3000-nél több ábrával mindennemű nickel-, ezüst- és aranyórák, hangszerek, acél-, bórárak és dohányzószerekről stb., valamint mindennemű szolid arany- és ezüstárúkról eredeti gyári árban.

Nickel-Remontoir óra	3.-
System Roskopf-Patent óra	4.-
Svájci eredeti System-Roskopf Patent Védjegyzett Nickel Sas-Roskopf horogony Remontoir óra	5.-
Goldin-Remontoir óra „Luna” művel, duplafedelű	7.-
Ezüst Remontoir óra „Gloria” művel, nyitva	8.50
Ezüst Remontoir óra duplafedelű	8.40
Ezüst páncél lánc ugró gyűrűvel 15 gramm nehéz	12.50
Orosz-Tula-Nikkel henger Remontoir óra „Luna” művel	2.80
Ébresztő-óra	10.50
Konyha-óra	2.90
Schwarzwaldi óra	3.-
Kakuk-óra	2.80
Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — Kockázat kizárva! — Beeserülés megenedve vagy a pénz vissza.	8.50

Első órágyár Brűxben. KONRAD JÁNOS cs. és ktr. udvari szállító BRUX, 741. szám. (Csehország) 10212

Kedélyes Színház-Cabaret

TELEFON 89-84. ÜLLŐI-UT 46. TELEFON 89-84.

Minden este fél 9-12-ig nagy előadás.

Uj cabaret számok. Két bohózat egy operett.

Cabaret számokban fellépnek:

Molnár Bella, Szigeti Irén, Szentcs János, Gíréth Károly, Göndör Aurél, Diósi Irén, Arany Sári, Doll.

Pályázások... Jegyek kaphatók nappal a pénztárnál 10. Fenttartott helyek 12 és este fél 7 órától. Telefon 89-84. utján is lehet jegyet rezerváltatni.

Világhírű

zongorák

mint Bösendorfer, Ehrbar, Bechstein, Bösch, Gaveau Párisból stb. legolcsóbban vásárolhatók és bérelhetők.

Keresztély hírneves zongoratermében Budapest, Váci-körút 21. sz. (Iparudvar)

Úrak!

200 tőlükabát és felöltő zongoraházból kiváltva, ugyszintén valódi gyapjuszövetekből is mérték után potom árért készített ruhákat

a legújabb divat szerint. FÉRFISZABÓ ÜZLET Akácfa-utca 52. szám.

Alkalmi ruhák kölcsönbe adatnak. 10144

Előzetes jelentés!

Keleti-Színház

VII., Baross-tér 15. sz.

A MAGYARORSZÁG-KÁVÉHÁZ épületében e hóban nyílik meg.

Egy háromszobás lakberendezés 360 forinttól

kezdve, mely áll: 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekrény, 1 mosdó- és tükör márványtal 130 ft., 1 kredenc, 1 kihúzóasztal, 6 ebédlőszék, 1 szőnyegdíván, 120 ft., 1 kanapé, 2 fotel, 2 fantázia szék, 2 díőke, 1 szalonasztal és 1 konzol és tükör selyemmel vagy plüssel bevonna 110 ft. Nagyobb és finomabb berendezés BUTOROK nagyon olcsó árakért, sek...valamint egyes választékban.

NAGY IMRE

lakberendezési vállalkozó butorraktára Budapest, Váci-körút 9, I. em. Szereosen-utca sarok 365 képpellel látott legmodernebb albumunkat 50 fillérváltyeg beküldése ellenében megküldjük.

Megérkeztek a legújabb angol

Cilinderek

a legszebb formákban, darabja 13, 15 és 18 korona.

KERTÉSZ PÁL Rákóczi-ut 40. a Népszínházzal szemben. :: Telefon 46-79.

Rum és likőr

előállításához küld utasítást

INGYEN

WATTERICH A. Budapest VII., Dohány-u. 5.

Gázcsillárok

5 és 3 ágú, villanyra is berendezve, használt de nagyon jó állapotban, azonnal eladó. Cim

KERTÉSZ PÁL, Rákóczi-ut 40

Apró hirdetések

Csinos, molett, szőke leány vagyok, Igényeim kicsinyek, nem nagyok: Keresek egy diszkrét öreg urat, Ki irántam majd jóságot mutat. Mert pillanatnyi most a zavarom, Hogy kisegítsen, csak azt akarom: Harminc koronát küldjön izibe. „Ártatlan kakadú“ a jelige.

Édes apróhirdetés, Rólad szól a dalom: Hogy jótéteményt gyakorolj, Most itt az alkalom; Édes apróhirdetés, Te benned bizom ám, Enyhíts, könnyíts, segíts hamar E kis leány bajján!

Akadna-e sikkes, szép uri nő, Ki vélem egy-egy sétára eljő; Ki, hogyha karomat nyujtom felé Szeretettel kapaszkodik belé! Karom erős, ez nem tagadható; És hogy miért, az is elmondható; Az én erőmnek ah, a titka ez — Alföldi fehérkeresztes borszesz!

Édes apróhirdetés, Rólad szól a dalom: Hogy jótéteményt gyakorolj, Most itt az alkalom; Édes apróhirdetés, Te benned bizom ám, Enyhíts, könnyíts, segíts hamar E férfit bajján!

Öreg ember vagyok én, de nem vén — Egy kis szerelmet áhítozom én: Akadna-e egy kedves kis baba, Ki szívesen szólna hozzám: papa. Ki felszítja kandallóm melegét, Megosztja vélem bűját, örömét; Kitől néha egy csókot is kapok — S együtt iszunk Alföldi konyakot!

Édes apróhirdetés, Rólad szól a dalom: Hogy jótéteményt gyakorolj, Most itt az alkalom; Édes apróhirdetés, Te benned bizom ám, Enyhíts, könnyíts, segíts hamar E férfit bajján!

Az Alföldi fehér keresztés sósborszesz egyedüli gyártója:

Első Alföldi Cognacgyár

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KECSKEMÉTEN.

Ő osászári és királyi fonsége József főherceog kamaral szállítója.

Óriási próbaüveg csak 40 fill.

Kapható mindenütt!

Főraktár:

Lederer „Magyar király“ gyógytára V., Marokkai-utca 2.

APRÓ

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér.

Ajánlatokhoz, melyeket valamely jelölés alatt küldenek a Kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert értékték semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Azokat az ajánlatokat és leveleket, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított négy hét alatt címzettjük el nem visz, a Kiadóhivatal megsemmisíti.

Apróhirdetési levelezőlap
A NAP vagy A HIR részére
Kapható minden dohány-
tözszedben. Érvényes 10
szóig, ára 20 fillér

Olcson levelezhet
mindenké, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapját megveszi
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Házasság
mindenké, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapján hirdeti
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Állást kaphat
mindenké, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapján hirdeti
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Betöltendő állást
hirdethet a legkisebben
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapján.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Oktatást
nyerhet mindenki, aki
A Nap: A Hír
apróhirdetési lev. lapján hirdeti
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Butor
legelőssébb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Adás-vétel
legelőssébb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Lakás
legelőssébb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Pénzkölcsön
legelőssébb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Gyümölcs
legelőssébb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Üzlet
legelőssébb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Ingaflan
legelőssébb közvetítője
A Nap: A Hír
apróhirdetési levelezőlapja.
Érvényes 10 szóig. Ára 20 fillér.
Kapható minden dohánytözszedben.

Házasság
ingyen közvetít "Házasságok"
Ujságja Budapest, Lillom-utca 54
Kérjen mutatványszámot. 271

Férjhez mehetnek
bármely vidékről már 500
korona azonnali hozomány-
nyal bíró leányok, özvegyek,
elváltak 60 évesig nőstülhet-
nek, bármely magasran-
guak is 70 évesig. Szírmák
Imre Által Budapest, Rotten-
biller-utca 5/B. Telefon: 20-
28. Vidékről 20 filléres vá-
laszbélyeg mellékelendő. 265

Állást keresők

Házvezetőnői állást
keres meghízható ízr. özv.
asszony. Szíves megkeresé-
seket „Anyahelyettes” je-
lige alatt a kiadóba kér.

Betöltendő állások

Kifutólány
10 korona fizetéssel felvétetik.
Mayerhofer Károlyné Rákóczi-
ut. 29. 6446

Felvétetik
főfelügyelő, hídfelügyelő, gé-
pész, molnár, raktáros, pal-
lér, vincellér, rajzoló, irada-
szolga, iskolaszolga, ispán,
kulcsár, tehenész, munkafel-
ügyelő, pénzbeszoró és még
különböző szakmákban vágó
férfiszemélyzet. Felvételek ol-
vashatók az Országos Pályá-
zati Közlönyben. Mutatvány-
szám ingyen. Budapest, Nap-
utca 13.

Nyomdászsegéd
és könyvkötő alkalmazást nyer
a Corvina nyomdában Szigetvár. 281

3 segédkönyvelői
állásra pályázat hirdettek.
Feltételek olvashatók az Or-
szágos Pályázati Közlönyben.
Mutatványszám ingyen. Bu-
dapest, Nap-utca 13.

Majorgazda
uradalom részére januári bel-
péssel kerestetik. Krakauer,
Nagymező-utca 25.

Gépezés,
aki szeszgyárban volt, kereste-
tik. Krakauer, Nagymező-utca 25.

Kertész
kerestetik. Krakauer, Nagymező-
utca 25.

Festő tanuló
felvétetik Braus B. Rottenbiller-u.
6a. műteremben, jelentkezni d.
u. 2-4 között. 9925

Új állások.
Ingyen küldi az összes betöl-
tendő állásokról mutatvány-
számát az Országos Pályázati
Közlöny. Budapest, Nap-utca
13.

Villanyszerelő
felvétetik Pollák Ferenc csillár-
gyár Teréz-körút 3. 8994

Oktatás

Címzetes m-tanítónő
tanít kitaláló módszer szerint
kötőből, vagy cigányosan mér-
seket áron, úgy saját lakásán
mint házon kívül. II. rom hónap
alatt biztos eredmény. VII.,
Orova-utca 19 III. em. 32. 608

Parlamentari
gyorsírók által vezetett ma-
gyar, német gyorsíró-iskola.
Díjtalan gépírási-oktatás. Ma-
gyar-német fogalmazás. Ke-
reskedelmi akadémián rendes
tanárok által oktatott szak-
tantárgyak. Az Országos Ma-
gyar Gyorsíró-Egyesület hi-
vatalos tanfolyama. Alapít-
totta Markovics Iván 1863.
Havonként új tanfolyamok.
Tájékoztatót küld a Gabels-
borger Szakiskola, ezeltől
Gyár-utca 4., (most kizárólag
Liszt Ferenc-tér 10.) Címre
vagyunk! A szakiskola
trófépécektől s más utánzóit
nevé tanfolyamoktól függet-
len.) Telefon 64-68. Nyitva
szépt. 1-15 július 1-ig.

Vidéki
polgári iskolai igazgató ellátásba
elfogad egy-két fiú vagy leány
gyermekét, hanyag vagy gyenge
tehetségűt is, kiket iskolájába
utólagosan is felvesz. Gymanziák
is jelentkezhetnek, mert iskolájá-
ban latin nyelvet is tanítják.
Külföldi eredményért garancia.
Díjazás melegek. Leveleket illés-
gatóknak a kiadóba. 5951

Polgáriskolai,

realiskolai, gimnáziumi, keres-
kedelmi egyéves önkéntességre
képesítő vizsgára, mindenféle
pót- és javítóvizsgára a legrovi-
debb idő alatt legjobb sikerrel
előkészít „Tanár” Budapest,
Thököly-ut 8. szám I. em. 3.
10182

Stenográfia

Budapest legnagyobb és
legkedveltebb gyorsíró-
iskolája

„STENOGRÁFIA”
országos Gabelsberger
magyar, német gyorsíró
és gépirátók. Ke-
reskedelmi szak-
tantárgyak.

VII., Kazinczy-utca 8. I. em.
(Össze nem tévesztendő a
Kazinczy-utca 3-as szám
alatti Stolce-rendszerű is-
kolával.) 10021

Butor

Egy modern
teljes hálószoba és ebédlő azon-
nal eladó. Megnézhető naponta
délután 2-4-ig. Heller, VII.,
Rottenbiller-utca 3, földszint.

Butorok

háló-, ebédlő-, szalonberendezések,
továbbá uriszoba, íróasztalok,
róz-, és mahagoni butorok,
szőnyegek és függönyök, bürger-
tárak eladása és vétele

WECHSLER KÁROLYNÉ

VII., KIRÁLY-UTCA 23., I. e
(Kazinczy-utca sarok)

Régi
butorszalon
Budapest, Ferenciek-ter 3.
sz., földszint. Vétel és el-
adás. Polgári, urasági beren-
dezések, keleti szőnyegek,
csillárok, tükrök és régisár-
tók, 30 százalékos megtakarít-
ás. Telefon 82-13. szám. 138

BUTOR

teljes lakberendezése-
ket, készpénzért és banknál
törlesztendő havi részletre
legelőssébb szállít:

BARTOK FARKAS
butornagykereskedő
BUDAPEST, VII.,
Király-utca 13. sz.
Gyász-palota, II. és III. udv.
BETELŐSZÁLY
fizetési feltételeit:
800 koronáig havi 10 kor.
500 " " " " 15 kor.
600 " " " " 20 kor.
1000 " " " " 40 kor.
Eltérő 5% — Szabott
árak ugyanakkor mint
kézpénzfizetésnél. —
Szállítás vidékre is. Fel-
jegyzést díjmentesen.
Album 1 korona.

Uj rendszerű BUTORHITEL.

Butorok csak a legjobb
kivitelben kaphatók készpénzért
v. banknál törlesztendő részletre

BALÁZS és TÁRSA butoraktárban
Budapest VI., Révay-utca 3. szám.
Váci-körút mellett.
A vásárolt butorok értékét egy
bank fizeti nekünk ki, a vevő
tehát a banknak maradása, mi-
által a butort mindenkinek kész-
pénz-áron számíthatják.
A bankkölcsönt sem részlegzőse
sem egyéb költség nem terheli.

Háló és ebédlő
garnitúrák, csillárok, róza-
dgyak, szőnyegdívanyok, író-
dai berendezések, pénzsek-
vények, olcsón eladó. Be-
raktározási Vállalat Buda-
pest, Gerliczi-utca 2. Bött
szám 11.

Adás-vétel

Zongorát
vagy pianinót sűrűs megvé-
telre keresek. Hajós-utca 9.
Stauber növérek. 18341

Üzlet

Biztos egzisztencia,
Hovosmgyel nagyközösgében,
más vállalat miatt eladó egy
18 éve fennálló keresma- és
fűszerüzlet (trafik- és bolyog-
eladási engedéllyel), a ház-
zal együtt, a melyben a
keresma- és a fűszerüzlet-
helyiségén kívül szép őrila-
kás van, több melléképület,
pince, jégverem és szép nagy
kert. Bővebb felvilágosítás
a lap kiadóhivatalában.

Pénz

Pénzkölcsönt
kaphatnak banktól gyorsan, pri-
váltól aznap. Marton, Rákóczi-
ut 65. Válassz helyeg. Telefon-
szám 61-75. 272

Pénzkölcsönt
rövid lejáratra. Törleszté-
ses és jelzálogkölcsönt, I. és III.
helyre is, valamint tisztviselő-
knek fizetési előlegeket egy hely-
ben, mint a vidéken saját infor-
mációnra aznap folyósítottok.
Bank- és váltóbizományi ház,
Farkas, VII., Wesselényi-utca 17.
Válassz helyeg/ Telefon. 660

Pénzkölcsönt
300 koronáig, kereskedőknek,
iparosoknak, üzleteseknek,
segédeknek, minden szakmá-
ból, gyári alkalmazottaknak,
vidékre is. Singer, Huszár-
utca 1. Válassz helyeg. Keres-
kedők, tisztviselők rövid le-
járatú is. 18362

Személyhitel
magánpénzt, kezes nélkül is,
24 óra alatt megszerzsek 1-2
-3 havi lejáratú. Bankköl-
csönt 3 nap alatt, havi vagy
negyedéves törlesztéssel, rész-
vényvásárlástól, nem szövet-
kezéstől. Marton, Rottenbil-
ler-utca 12. I. 11 szám. Te-
lefonszám 84-68. Betétel-
ásokat házra, földre, telekre
II., III. helyre is két nap
alatt elintézek olcsó ka-
matra. 10.005

Lakás

Szépen
berendezett, az előszobából
különbejárattal, kétalakos, bu-
torozott szoba, intelligens ur-
nőnél két urnak azonnal ki-
adó, esetleg teljes ellátással.
VII., Akácia-utca 24. II. 13.

Különféle

Elvállalok
fehérneműt javítani és harisnyát
fejteni és stoppolni. Tömö-
utca 14
ajtó 17. 1800

Poloskairtást
jótállással, padló be-
eresztést, soroást vállal Netter
Andrássy-ut 56. 20502

A gyomorhajt kiöli
a TAKÁTS-féle szab. állhatós
gyomorvívő-öv, HATASA
RÖGTÖN.

Minden élet-
veszélyes
gyomor és
has-beleégés
ellen. Ne mu-
laszsa el
senki meg-
hozni mert
áldani fogja
átalalmán.
Ára fél év-
nél I. számú
4 kor. II. sz.
tulkóvör tor-
metlekre 5
korona. Aki e lapra hivatkozva
a pénzt előre b. küldi, portó-
mentesen megküldi v. utánvételt
a feltűző. Címre:
TAKÁTS DANIEL
NAGYVÁRAD, Sorompó-u.
E. CIME MEGÖRZENDŐ.

FIDIBUSZ

1905-1906. évi teljes év-
folyama megjelent dísz-
kötésben. 300-nál több rajz,
4 teljes regény, témérdek hu-
moros elbeszélés, vers, jó-
ízű tréfás apróság stb.

Ára 5 korona.

Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadó-
hivatalában Budapest, VIII.,
Röck Szilárd-utca 9. sz.
továbbá minden könyv- és papir-
kereskedésben, valamint az összes
hirlapárusítóknál egy Budapest-
ten mint vidéken. — Kívázhatók,
kaszinók, társas- és olvasókörök
15 százalékos engedményben része-
sülnek.

Urak!

Fel a szemekkel!
A világon egyedülálló magánkeze-
lés, a férfierő azonnali helyre-
állítására a Cr. Lőkessch
Floricitin-tabletták

Által. Jótállás 3-szoros. Minta és
oktatósi füzetke 4.40 fillér.
Kapható minden gyógyszertárban és
drogériában, vagy a Dresdener
Bot. Laboratorium G. m. b. H.
székiüzletű irodája által

E. Than, Wien, III., Postfach 5.
1000a

Beraktározási

előlegező- és butorszállítas
vállalat.

Elfogadjuk beraktározásra bu-
orok, vasszövet és mindenemű
árakat. Adunk azokra kölcsönt
1/2 évi kamatra egy helyben,
mint vidékre.

HELLER TESTVÉREK,
Budapest, VII., Rottenbiller-utca I.
Rákóczi-(Kerespesi)-ut sarok. Tele-
fonszám 79-85.

35 korona

egy divatos férföltöny vagy
felöltő mérték után remek
szabásban, finom gyapjú-
szövetekből.

FRIED ARMIN
szabómesternél Budapest,
Váci-körút 39/H. Vidékre
minták bérmentve. Három
öltöny rendelésnél éves vasuti
jeggyel ellátott szabásom
költségemen odautazik.

Óra láncsal
csak 2 korona.

Nagymennyiségű óravásár-
lás folytán küd a szilézai
kiviteli áruhá: egy mesé-
sen aranyozott 36 óráig
járó precíz anker-órát
szép láncsal 2 koronáért
3 évi írásbeli jóállással.
Szerkítés utánvétel el.

POROSZ-SZILÉZIAI
KIVITELI ÁRUHÁZ
A. Gelb, Krakau 97.
NB. Nemtetszőért a pénz vissza.
320

„THE ROYAL” beszélőgép

a legújabb modol-
okat szigorúan az
eredeti gyári
árakon
45% ar-
leszállítással

szállítunk havi 8-10 kor. rész-
letfizetésre is, vidékre is bárhol.
Láng Jakab és Fia
grammofon nagykereskedők
Budapest, József-körút 41.
Fióküzletünk: VIII., Baross-
tér 4 sz. és Budán, Zsigmond-u. 9.
Arjgyeztek ingyen és bérmentve.

30
korona

finom szövettel divatos
férföltöny vagy felöltő
mérték után remek sza-
bás és finom kivitelben
Házi Varsónyszabóégy
Budapest, VII., Thököly-
(Csömör)-ut 3. szám
I. em. — Vidékre min-
ták bérmentve.

Női óvszer.

Női orvosok által kipróbálva,
nagyon megbízható és soha nem
mondja fel a szolgálatot

Melussa-Ovale.

Minta oktatással együtt K. 2.40.
Kapható minden gyógyszertárban
és drogériában, vagy a Dres-
dener Bot. Laboratorium G. m. b. H.
székiüzletű irodája által
E. Than, Wien, III., Postfach 5.
10010

34 korona

egy divatos férföltöny vagy
felöltő mérték után, remek sza-
básban, finom gyapjúszövetekből
Rosner D. és Társa
férfi szabónál, Budapest, VI.,
Váci-körút 37. Vaszkim
zálogszedőként mindenféle
nyersáruról. 20820

Egy háztartásban se hiányozzék a hírne- ves Majthényi-féle

„Diadal”-sósórszesz
mely gyógyhatásánál fogva
feltölti az összes forgalom-
ban lévő hasonló készítménye-
ket. Egy kislerlet meggyőz
mindenké ezen áldásos házi-
szer kiváló tulajdonságairól.

Kis Öveg ára — 40 fill.
Közép — „ 90 „
Nagy — „ 1.90 „

Fraktrár:
Majthényi Béla
droguistánál
Budapest, IX., Vámbáz-körút 15.

18 forinttól

mérték után készítjük a legelő-
gásabb férföltönyt, tel-
kábót, felöltőt, franciá-
nyol- és házi szövetekből.
28 forinttól szalon, Ferenc
József, trafik és zen-
kettőtöltöny a legújabb
krop- vagy himalája-szövetekből.
Budapesti évi lakóknak kedvez-
ményes évi részletre is. Negy
öltöny készpénz rendelésnél sza-
básunkat nagy mutatvány-
mennyiségű vidékre is
küldjük.

GROSSMANN B. és TÁRSA
Budapest, Nagydófa-utca 3.

Kapható a Fidibusz kiadó-
hivatalában Budapest,
Röck Szilárd-utca 9. sz.,
valamint minden könyvke-
reskedésben, hirdapárusi-
tónál és vasuti állomáson

MOST JELENT MEG!
A FIDIBUSZ-NAPTÁR
Ára 1 korona 50 fillér.

Mindenki, aki a Fidibuszra
legalább 3 korona félev,
előfizetési díjat beküldi
ingyen kapja
A FIDIBUSZ-NAPTÁRÁT

Nyomatott A NAP újságvállalat körforgógépén, Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 9.